

התפתחויות ברגולציה פיננסית בישראל

רבעון 1, 2024

מחלקת רגולציה | אפריל 2024

תוכן עניינים

4-5 תקציר חידושים ועדכונים מרכזיים

6-7 1. עדכונים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

8-14 2. חדשנות והגברת התחרות בסקטור הפיננסי

- 2.1 קול קורא לקידום מתווה מדורג של רישוי ורגולציה למתן רישיונות תאגיד בנקאי לגופים חוץ בנקאיים 8
- 2.2 טיוטת עדכון למדיניות למתן היתרי החזקה בתאגידים בנקאיים, בנותני שירותי תשלום בעלי חשיבות יציבותית ובתאגידי החזקה בהם, לגופים המנהלים כספי לקוחות 9
- 2.3 טיוטת מדיניות ותנאים כלליים למבקש היתר החזקה בתאגידים בנקאיים, בסולקים ובתאגידי החזקה בהם 9
- 2.4 עדכונים בנושא גילוי וגביית עמלות על ידי תאגידים בנקאיים 10
- 2.5 תזכיר חוק לעידוד פעילות בשוק ההון 11
- 2.6 רשות ניירות ערך מסירה את הדרישה לדרוג כפול בעסקאות איגוח 12
- 2.7 טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פעילות תאגיד בנקאי במערכת סגורה 12
- 2.8 נוהל בנושא קדימות גוף מממן על הערת אזהרה במסגרת רכישת דירה בהנחה 12
- 2.9 קול קורא של רשות ניירות ערך בנושא גיוון אפיקי המימון לתאגידים קטנים ובינוניים 13
- 2.10 תוכנית אסדרת שירותים פיננסיים מוסדרים לשנת 2024 14-15

16-19 3. ניהול סיכונים וממשל תאגידי

- 3.1 טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון – סיכון תפעולי (יישום הוראות באזל 4) וקובץ שאלות ותשובות נלווה 16
- 3.2 חוזרים וטיוטות חוזרים רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לנותני שירותים פיננסיים מוסדרים בנושא ניהול סיכונים, ניהול סיכונים סייבר והשקעת כספים על ידי מפעיל מערכת לתיווך באשראי 17-18
- 3.3 חוזר לדחיית תאריך כניסתה לתוקף של הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר 19
- 3.4 חוזר לביטול התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) 19

תוכן עניינים

המשך

20-26 4. תשלומים ובנקאות פתוחה

- 4.1 טיוטות צווים ותקנות להסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום 20-21
- 4.2 הצעת הוראה בנושא הון עצמי וביטוח לחברות תשלומים, בעלי רישיון ייזום בסיסי ושירות מידע פיננסי 21-22
- 4.3 הצעת כללי בקשת רישיון שירותי תשלום ושירות ייזום תשלום בסיסי 23
- 4.4 הצעת הוראה לחברות תשלומים בעניין בקשת אישור למתן שירות ייזום בסיסי או למתן שירות מידע פיננסי 23
- 4.5 הצעת הוראה לחברות תשלומים לעניין שמירה והגנה על כספי לקוחות 24
- 4.6 טיוטת הוראה למקורות מידע פיננסי שהם נותני שירותים פיננסיים בעלי רישיון למתן אשראי או בעלי רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי 25
- 4.7 חוזר לתיקון הוראות לנותני שירות מידע פיננסי ונותני שירות ייזום תשלומים (הוספת אישור לייזום תשלומים) 25
- 4.8 הצעת הוראה לבעלי רישיון שירותי תשלום או ייזום בסיסי בעניין אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע 26

27-28 5. הגנת הפרטיות ואבטחת מידע

- 5.1 אישור האיחוד האירופי בדבר המשך ההכרה בישראל כמדינה בעלת מעמד תאימות בתחום הגנת הפרטיות 27
- 5.2 מסמך מדיניות בנושא איסוף ושימוש במידע ביומטרי במקום העבודה 27
- 5.3 גילוי דעת בנושא איסוף מספרי תעודות זהות וצילום תעודות זהות 28

29-30 6. איסור הלבנת הון ומימון טרור

- 6.1 טיוטת צו איסור הלבנת הון לחברת תשלומים וייזום תשלומים בסיסי 29
- 6.2 טיוטת צו איסור הלבנת הון לנותני שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית 29
- 6.3 הודעת הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בנושא עדכון רשימת המדינות בסיכון של ארגון ה-FATF 30
- 6.4 טיוטת תקנות איסור הלבנת הון בנושא כללים לבקשת מידע והעברתו מהרשות המוסמכת למטה ללוחמה כלכלית בטרור 30
- 6.5 חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור 30

31 8. הוראות הדיווח לרשויות רגולטוריות ומועדי היישום

תקציר חידושים ועדכונים מרכזיים

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2024 פעלו הרגולטורים לבחינה מחודשת של ההוראות שפורסמו ברבעון שעבר בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", ובהתאם לכך עודכנו ובוטלו חלק מההקלות שניתנו בשל מצב המלחמה. בנוסף, המשיכו הרגולטורים לקדם יוזמות להגברת התחרות והחדשנות במערכת הפיננסית, זאת לצד המשך תהליכי אסדרה של פעילות בתחום התשלומים והבנקאות הפתוחה, והרחבת האסדרה בתחום ניהול סיכונים, ממשל תאגידי ואיסור הלבנת הון ומימון טרוו.

להלן עיקר ההתפתחויות:

- עדכונים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל":** הפיקוח על הבנקים פרסם חוזרים לתיקון התאמות להוראות לניהול בנקאי תקין בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", זאת לצד מכתבי הפיקוח על הבנקים לגבי אופן יישום תקנות שיקים ללא כיסוי ותכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים | הממונה על שיתוף בנתוני אשראי פרסם חוזר להארכת תוקף הוראת השעה בנושא דיווח על נתוני אשראי | הודעת החשב הכללי הודיע על מסלול משרתי מילואים להלוואות בערבות המדינה.
- בתחום החדשנות והגברת התחרות בסקטור הפיננסי:** בנק ישראל פרסם קול קורא לקידום מתווה מדורג של רישוי ורגולציה למתן רישיונות תאגיד בנקאי לגופים חוץ בנקאיים, וטיוטת מדיניות ותנאים כלליים למבקש היתר החזקה בתאגידים בנקאיים, בסולקים ובתאגידי החזקה בהם | פורסמו עדכונים בנושא גילוי וגביית עמלות על ידי התאגידים הבנקאיים וטיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פעילות תאגיד בנקאי במערכת סגורה | רשות ניירות ערך פרסמה קול קורא בנושא גיוון אפיקי המימון לתאגידים קטנים ובינוניים, ורשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון פרסמה את תוכנית האסדרה לשנת 2024.
- בתחום ניהול סיכונים וממשל תאגידי:** בנק ישראל פרסם טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון – סיכון תפעולי (יישום הוראות באזל 4), חוזר לתיקון הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר, וחוזר לביטול הוראת השעה וקובץ שאלות ותשובות הנלווה בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה | רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון פרסמה תיקון לחוזרים בנושא ניהול סיכונים, ניהול סיכוני סייבר, וחוזר חדש בנושא השקעת כספים על ידי מפעיל מערכת לתיווך באשראי.

[המשך בעמוד הבא <<](#)

תקציר חידושים ועדכונים מרכזיים

המשך

- **בתחום תשלומים ובנקאות פתוחה (OPEN BANKING):** פורסמו טיוטות צו ותקנות לחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים בנושא פטור מחובת רישוי וסייגים לעניין המרות מטבע אנב מתן שירותי תשלום | רשות ניירות ערך פרסמה מספר טיוטות הוראות לנותני שירותי תשלום, ובכלל זה, הצעת כללי בקשת רישיון למתן שירותי תשלום ושירות ייזום תשלום בסיסי, הצעת הוראה לחברות תשלומים בעניין בקשת אישור למתן שירות ייזום בסיסי או שירות מידע פיננסי, הצעת הוראה לחברות תשלומים בנושא שמירה והגנה על כספי לקוחות והצעת הוראה לבעלי רישיון, אישור שירותי תשלום או ייזום בסיסי בעניין אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע.
- **בתחום הגנת הפרטיות ואבטחת המידע:** נציבות האיחוד האירופי אישרה את ההכרה במדינת ישראל כמדינה בעלת מעמד תאימות (Adequacy) בתחום הגנת הפרטיות | הרשות להגנת הפרטיות פרסמה מסמך מדיניות בנושא איסוף ושימוש במידע ביומטרי במקום העבודה, וגילוי דעת בנושא איסוף מספרי תעודות זהות וצילום תעודות זהות.
- **בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור:** פורסמו טיוטות צווי איסור הלבנת הון ומימון טרור לחברת תשלומים וייזום תשלומים בסיסי, ולנותני שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית | הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור עדכנה את רשימת המדינות בסיכון של ארגון ה-FATF | הפיקוח על הבנקים פרסם חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור.

עדכונים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

1

מאסדר עיקרי העדכון

מאסדר

חוזרים לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 251 בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה)

בימים 4.2.2024 ו-31.3.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזרים לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת חרבות ברזל. ואלה עיקרי העדכונים:

- ניהול סיכון אשראי – ניתנה ארכה של שלושה חודשים נוספים לעניין החובה לקבל דוח כספי עדכני מידי לווים בהתאם לסעיף 27 להוראה 311 בנושא ניהול סיכונים אשראי;
- מגבלות למתן הלוואות לדיור – על מנת לתמוך בצמצום פערי מיגון הוחלט להסיר מגבלות בנוגע להלוואה לשיפור מיגון בדירת מגורים, עד לסכום של 200,000 ₪;
- הוארך תוקף סעיפים לצד ביטול הקלות שהפיקוח על הבנקים מצא כי אין נסיבות המצדיקות את הארכתן, ובין היתר בוטלו ההקלות שבהוראות ניהול בנקאי תקין הבאות: מדידה והלימות הון – גישה סטנדרטית – סיכון אשראי (מס' 203), טיפול בתלונות ציבור (מס' 308A), ניהול סיכונים (מס' 310), ניהול אשראי צרכני (מס' 311A), ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב (מס' 325), בנקאות בתקשורת (מס' 367), נהלים למתן הלוואות לדיור (מס' 451), והצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך (מס' 460).

תחולה: תאגידים בנקאיים וסולקים.

תחילה: מיידית.

[קישור לחוזר מיום 4.2.2024; קישור לחוזר מיום 31.3.2024](#)

בנק
ישראל

מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא הבהרות לגבי אופן יישום תקנות שיקים ללא כיסוי

ביום 2.4.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הבהרות לגבי אופן יישום תקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק). במכתב הוזכר כי במסגרת המאמצים להקל על אוכלוסיות שנפגעו ממלחמת חרבות ברזל, הותקנו ביום 26.10.2023 תקנות בנושא שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), בהן נקבע, בין השאר, כי שיק שסורב בחשבון של משרת מילואים או בן/ת הזוג, ייגרע ממניין השיקים הנדרשים להכרזת חשבון כמעוקל למשך התקופה המפורטת בחוק. עוד נקבע בתקנות כי המבקש את גריעת השיק יפנה בעניין לבנק, אלא אם כן, התקיימות התנאי לשירות במילואים ביחס למבקש הובאה לידיעת הבנק במסגרת ביצוע פעולה אחרת. לפיכך, מטרת המכתב להבהיר כי הבנק רשאי לזהות את חשבון הלקוח כחשבון של חייל מילואים, על בסיס מענקי מילואים שהוזרמו לחשבון בתקופה הרלוונטית, וזאת ייחשב כקיום התנאים בהם הובא המידע על שירות המילואים במסגרת ביצוע פעולה אחרת כפי שנקבע בתקנות.

[קישור למכתב הפיקוח על הבנקים](#)

מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים

ביום 5.3.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב המשך בנושא תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים, ובו נאמר כי בהמשך למכתבו מיום 12.11.2023 בו הצביע על אי הוודאות באשר לתנאים הכלכליים במשק אשר נובעים ממלחמת חרבות ברזל והמצב הבטחוני המתמשך, המחייבים המשך משנה זהירות במדיניות באשר לחלוקת דיבידנדים וביצוע רכישות עצמיות, התאגידים הבנקאיים מתבקשים לבחון שוב את חלוקת הדיבידנדים וביצוע רכישות עצמיות של מניות לתקופה הקרובה.

[קישור למכתב הפיקוח על הבנקים](#)

1. עדכונים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

עיקרי העדכון	מאסדר
<p><u>מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים</u></p> <p>ביום 5.3.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב המשך בנושא תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים, ובו נאמר כי בהמשך למכתבו מיום 12.11.2023 בו הצביע על אי הוודאות באשר לתנאים הכלכליים במשק אשר נובעים ממלחמת חרבות ברזל והמצב הבטחוני, ולנוכח הימשכותה של המלחמה המחייבת המשך משנה זהירות במדיניות באשר לחלוקת דיבידנדים וביצוע רכישות עצמיות, התאגידים הבנקאיים מתבקשים לבחון שוב את חלוקת הדיבידנדים וביצוע רכישות עצמיות של מניות לתקופה הקרובה.</p> <p>קישור למכתב</p>	<p>בנק ישראל</p>
<p><u>חוזר להארכת תוקף התיקון להוראת הממונה מס' 201 בנושא "דיווח על נתוני אשראי" – הוראת שעה בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"</u></p> <p>ביום 22.2.2024 פרסם הממונה על שיתוף בנתוני אשראי תיקון זמני להוראה מס' 201 בנושא "דיווח על נתוני אשראי" – הוראת שעה בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", אשר קבעה כי בתקופת תחולתה, פיגור בתשלום חוב למקור מידע פיננסי ידווח על ידי מקורות המידע הפיננסי למאגר נתוני אשראי רק לאחר שעברו 60 ימים מהמועד שבו נוצר הסכום שלא שולם למקור המידע הפיננסי, זאת לעומת 30 ימים הקבועים בהוראה. לאחר מספר הארכות קודמות, הוארך תוקף הוראת השעה פעם נוספת כך שתחול על הדיווח בגין חודשים מרץ-אפריל 2024.</p> <p>תחולה: מקורות הידע הפיננסי; תחילה: מיום פרסום החוזר.</p> <p>קישור לחוזר</p>	<p>הממונה על השיתוף בנתוני אשראי</p>
<p><u>הודעת החשב הכללי על מסלול משרתי מילואים להלוואות בערבות המדינה</u></p> <p>ביום 9.1.2024 הודיע החשב הכללי במשרד האוצר על פתיחת מסלול להלוואות בערבות מדינה לעסקים הנמצאים בבעלות של משרתי מילואים. על פי ההודעה, מסלול משרתי מילואים נועד לסייע למשרתי מילואים אשר בבעלותם עסקים עם מחזור הכנסות שנתי של עד 10 מיליון ₪ ואשר שירתו למעלה מ-30 יום מתחילת המלחמה, להתמודד עם קשיי תזרים מזומנים וצרכי הון חוזר, זאת בתנאים מועדפים וללא צורך בהוכחת ירידה בהכנסות העסק.</p> <p>קישור להודעה</p>	<p>משרד האוצר</p>

חדשנות והגברת תחרות בסקטור הפיננסי

בנק ישראל פרסם קול קורא לקידום מתווה מדורג למתן רישיון תאגיד בנקאי לגופים חוץ בנקאיים. לדברי הפיקוח על הבנקים, המהלך נועד לעודד כניסת שחקנים נוספים למערכת הבנקאית, כצעד משלים לפעולות שנעשו בשנים האחרונות להגברת התחרות במערכת הבנקאית כגון הקמת לשכות שירות טכנולוגיות (לשכות אשראי), הקמת מאגר נתוני אשראי ללקוחות קמעונאיים והקלת הרגולציה הבנקאית על בנקים חדשים.

2.1

לשם כך הוקם צוות בראשות המפקח על הבנקים שמטרתו לאתר חסמי כניסה נוספים ולגבש מתווה שיאפשר לגופים חוץ בנקאיים קיימים, לרבות חברות כרטיסי האשראי, לקבל רישיון תאגיד בנקאי אשר מכוחו יהיו רשאים לגייס פיקדונות מהציבור ולהעמיד מתוכם אשראי (פעילות השמורה כיום לתאגידים בנקאיים בלבד בסייגים מסוימים).

על כן נאמר כי בכונת בנק ישראל להתוות מדיניות למתן רישיונות לתאגידים בנקאיים, שבמסגרתה יותאמו הרישיון והפיקוח הבנקאי לאופי ורמת הסיכונים בפעילות של הגוף מבקש הרישיון. במדיניות זו יקבעו שלוש מדרגות של רישיון בנקאי, זאת בהתאם לחקיקה ורגולציה אשר תותאם לגודל ומורכבות הפעילות של הגופים המבקשים רישיון בנקאי לצורך גיוס פיקדונות ומתן אשראי מתוכם, ובאופן אשר לוקח גם את דרישות היציבות של אותם גופים – וכמפורט להלן:

על כן נאמר כי בכונת בנק ישראל להתוות מדיניות למתן רישיונות לתאגידים בנקאיים, שבמסגרתה יותאמו הרישיון והפיקוח הבנקאי לאופי ורמת הסיכונים בפעילות של הגוף מבקש הרישיון. במדיניות זו יקבעו שלוש מדרגות של רישיון בנקאי, זאת בהתאם לחקיקה ורגולציה אשר תותאם לגודל ומורכבות הפעילות של הגופים המבקשים רישיון בנקאי לצורך גיוס פיקדונות ומתן אשראי מתוכם, ובאופן אשר לוקח גם את דרישות היציבות של אותם גופים – וכמפורט להלן:

סוג הרישיון	תיאור סוג הפעילות
רישיון מוסד כספי	מדרגה הקיימת כבר כיום בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 ומאפשרת למוסד הכספי לקבל פיקדונות ללא ניהול חשבונות עו"ש ולהעמיד מתוכם אשראי. מכיוון שתאגידים בנקאיים אלו אינם מנהלים חשבונות עו"ש הם פטורים מהחקיקה הבנקאית הרלוונטית לניהול חשבונות אלו.
רישיון בנק בסיסי	למדרגה זו יותיך תאגיד בנקאי שעונה על שני התנאים הבאים במצטבר: (1) פעילותו אינה מורכבת (פעילות שבה מתן האשראי אינו כולל אשראי קמעונאי ואשראי לעסקים קטנים, וכן הפעילות בתיק למסחר הינה מוגבלת בהיקפה). (2) עונה על הגדרת בנק בעל היקף פעילות קטן (בנק ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) תאגיד בנקאי זה רשאי, בנוסף על קבלת פיקדונות והעמדת אשראי מתוכם, לנהל גם חשבונות עו"ש ולהעמיד מתוכם אשראי.
רישיון בנק מורחב	למדרגה זו יותיך תאגיד בנקאי בעל רישיון בנק שאינו עונה על הגדרות "מוסד כספי" ו"בנק בסיסי".

תחולה: מבקש היתר החזקה בתאגידים הבנקאיים, סולקים, ותאגידים שהחזקה בהם דרושה היתר. תחילה: המועד האחרון להגשת תגובות לקול הקורא הסתיים ביום 31.03.2024.

[קישור לקול הקורא](#)

2. חדשנות והגברת תחרות בסקטור הפיננסי

2.2

טיוטת עדכון למדיניות למתן היתרי החזקה בתאגידים בנקאיים, בנותני שירותי תשלום בעלי חשיבות יציבותית ובתאגידי החזקה בהם, לגופים המנהלים כספי לקוחות

ביום 18.2.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת תיקון למדיניות תנאים כלליים למתן היתרי החזקה בתאגידים בנקאיים, בנותני שירותי תשלום בעלי חשיבות יציבותית ובתאגידי החזקה בהם, לגופים המנהלים כספי לקוחות (תיקון לגרסת המדיניות מיום 21.7.2019). המדיניות הקיימת מאפשרת לבעלי שליטה בגופים המנהלים כספי לקוחות להגדיל את החזקותיהם במניות של תאגידים שהחזקה בהם טעונה היתר, עד לשיעור של 7.5%, בכפוף לקבלת היתר מנגיד בנק ישראל. ולהלן עיקרי השינויים:

- תקופת ההיתרים תיקצב עד ליום 31 בדצמבר 2029;
 - על בעל השליטה לעדכן את הפיקוח על הבנקים עת כוונה לבצע שינוי במבנה הבעלות והשליטה בגופים המנהלים כספי לקוחות שבשליטתו, טרם ביצוע השינוי;
 - על בעל השליטה לוודא ביצוע ניטור ומעקב שוטף אחר שיעור החזקותיו בתאגידים שהחזקה בהם טעונה היתר;
 - הוספת תבנית דיווח אחידה על החזקותיו של בעל השליטה בתאגידים שהחזקה בהם טעונה היתר;
 - הוספת תנאי כי חריגה מתנאי ההיתר, לרבות מדרישת הדיווח, תהווה עילה לביטולו וכן דרישה לדיווח על הבנקים במקרה של חריגה מתנאי ההיתר;
 - הוספת מסמך הסכמה למסירת מידע מהמרשם הפלילי, בהתאם לקבוע בחוק המידע הפלילי ותקנת השבים.
- תחולה:** גופים המנהלים כספי לקוחות המבקשים היתר החזקה בתאגידים הבנקאיים, נותני שירותי תשלום בעלי חשיבות יציבותית, ותאגידים שהחזקה בהם דרושה היתר.
- תחילה:** ממועד פרסום התיקון הסופי.

[קישור לטיוטת המדיניות](#)

2.3

טיוטת מדיניות ותנאים כלליים למבקש היתר החזקה בתאגידים בנקאיים, בסולקים ובתאגידי החזקה בהם

ביום 21.3.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת מדיניות ותנאים כלליים למבקש היתר החזקה בתאגידים בנקאיים, בסולקים ובתאגידי החזקה בהם. המדיניות מתמקדת בקריטריונים למתן היתר החזקה, וכהמשך לקריטריונים שנקבעו לעניין השליטה במדיניות בנק ישראל מיום 11.7.2013 בנושא "קריטריונים ותנאים כלליים למבקש היתר לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי". על פי חוק הבנקאות (רישוי), כל החזקה באמצעי שליטה בתאגיד בנקאי או בסולק או בתאגיד החזקה בהם בשיעור העולה על 5%, מחייבת קבלת היתר החזקה מנגיד בנק ישראל, במסגרתו תיבחן התאמתו של המבקש להחזיק את אמצעי השליטה בהיקף המבוקש ויובאו בחשבון ההשלכות האפשריות של מתן היתר החזקה ויכולתו לכוון את עסקי התאגיד שהחזקתו טעונה היתר, הקיימת או העתידית. ולהלן עיקריה:

- **עקרונות למתן היתרי החזקה** – נקבעו עקרונות יסוד למתן היתרי החזקה, ובכלל זה מגבלה להחזקה עד לשיעור של 10% מכל סוג של אמצעי שליטה ומגבלות לעניין הכוונת פעילות התאגיד על ידי מחזיק ההיתר, וכן נקבע כי היתר החזקה יותנה בכך שלתאגיד שהחזקתו טעונה היתר יש בעל שליטה ואינו תאגיד שהונפק לציבור.
- **הוראות לעניין דרך החזקת אמצעי השליטה** – נקבעו הוראות לעניין דרך החזקת אמצעי השליטה על ידי מבקש היתר, ובפרט הוראות לעניין ומבנה ואופן ההחזקה הנדרש באמצעי השליטה בתאגיד, כתנאי למתן היתר ומגבלות לעניין שינוי בדרך החזקת אמצעי השליטה על ידי בעל ההיתר.
- **דרישות חוסן כלכלי ויחסי עסקית** – נקבעו הוראות לבדיקת נאותות מבקש היתר ואופן צבירת הונן, ובכלל זה מבקש היתר נדרש להיות בעל חוסן כלכלי ויחסי עסקית.
- **הוראות למבקש היתר החזקה שהוא קרן השקעות פרטית** – נקבעו הוראות וקריטריונים לבחינת בקשה להיתר החזקה על ידי קרן השקעות פרטית, כגון היותה בעלת היתר בתאגיד באחת ממדינות ה-OECD, וכן את מדיניות ההשקעות של הקרן, השכלה, רקע מקצועי וניסיון של שותפי הקרן ומנהליה וחברי ועדת ההשקעות שלה, וקריטריונים נוספים אשר יש בהם כדי להעיד על מהימנותם ויחסי הקרן ומנהליה.

תחולה: מבקש היתר החזקה בתאגידים הבנקאיים, סולקים, ותאגידים שהחזקה בהם דרושה היתר.

תחילה: מיום פרסום המדיניות הסופית או מועד אחר שייקבע על ידי הפיקוח על הבנקים.

[קישור לטיוטת המדיניות](#)

2. חדשנות והגברת תחרות בסקטור הפיננסי

2.4

עדכונים בנושא גילוי וגביית עמלות על ידי תאגידים בנקאיים

סיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פרסום שיעורי ריבית על פיקדונות ועל יתרת זכות בחשבון

ביום 28.2.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים סיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פרסום שיעורי ריבית על פיקדונות ועל יתרות זכות בחשבון. סיוטת ההוראה קובעת כללים ומבנה אחיד להצגת מידע על ידי התאגידים הבנקאיים בנושא שיעורי ריבית על פיקדונות ועל יתרות זכות בחשבון לציבור. על פי דברי ההסבר שבטיטוטה, מטרת ההוראה הינה לעודד את התחרות במערכת הבנקאית בתחום הפיקדונות, תוך הגברת השקיפות והנגשת המידע לציבור בדבר שיעורי הריבית על פיקדונות ויתרות זכות בחשבון המסופקים על ידי התאגידים הבנקאיים, באופן שיסייע ללקוחות לבצע השוואה בין מגוון הצעות הערך של התאגידים הבנקאיים השונים בתחום הפיקדונות, וישפר את האפקטיביות והשימושיות של הצגת המידע. ולהלן עיקרי ההוראה:

- תאגיד בנקאי יידרש להציג לציבור פרסום מרוכז המפרט את שיעורי הריבית המינימליים בסוגי הפיקדונות השונים ועל יתרות זכות בחשבון.
- נקבעו כללים לעניין אופן הצגת הפרסום המרוכז ובכלל זה, נקבע כי עליו להופיע במקום מובלט, ברור ומרכזי ולהיות זמין ונגיש ללקוחות בכל אמצעי הפרסום של הבנק וכן באמצעים הדיגיטליים למתן השירותים וסניפי הבנק.
- על התאגיד הבנקאי להציע ללקוחותיו מנגנון חיפוש אינטואיטיבי, ברור, מובן ופשוט שיאפשר להם לקבל מידע אודות סוגי פיקדונות המותאמים לצרכיהם.
- על התאגיד הבנקאי לפרסם קישור לכלי ההשוואתי לריביות על פיקדונות באתר בנק ישראל, המציג מידע אודות שיעורי הריבית שניתנו בפועל על ידי כלל התאגידים הבנקאיים.
- התאגיד הבנקאי מחויב לדווח באופן שוטף אודות שיעורי הריבית שהוא מפרסם במסגרת הוראת דיווח לפיקוח על הבנקים.

תחולה: התאגידים הבנקאיים (נקבע כי סעיפים 4, 7 ו-8 לטיטוטה הוראה לא יחולו על תאגיד בנקאי המציע סוג פיקדון אחד בלבד או תשלום ריבית על יתרת זכות בלבד).

תחילה: 6 חודשים מיום פרסומה.

[קישור לטיטוטה ההוראה](#)

סיוטת עדכון לכללי הבנקאות בנושא עמלות

ביום 10.4.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים להערות הציבור טיוטה לתיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), התשס"ח-2008 הכולל מספר עדכונים שעיקרם להלן:

- הטבות בערוצי בנקאות בתקשורת – נספח ה' לתעריפון אשר מציג בצורה מרוכזת את ההטבות הקיימות בערוצים השונים הורחב, ומעתה יכלול את כל ערוצי הבנקאות בתקשורת ובכלל זה את המוקד הטלפוני. זאת במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים, המעוניינים בכך, לתת הטבות במחירי השירותים, ללקוחות המבצעים פעילות בערוצים השונים, לרבות במוקד טלפוני מאויש.
- עדכון הגדרת "עסק קטן" – עודכנה הסיפא להגדרת "עסק קטן" על מנת לאפשר הרחבה של שירותים הניתנים לקרנות הון סיכון ולעסקים שבהם בוצעה השקעה משמעותית של קרן הון סיכון.
- עמלת ערבות בנקאית המובטחת בפיקדון כספי – עודכן מנגנון הגבייה ממנגנון אחוזי לסכום שיקלי, שייקבע ע"י התאגיד הבנקאי. כמו כן, נקבע שירות נוסף שנקרא "ערבות בנקאית המובטחת בפיקדון כספי ספציפי לצורך הסכם שכירות לדירת מגורים". עלות שירות זה תהיה נמוכה יותר מביצוע ערבות כללית ואף מערבות מובטחת בפיקדון שאינה לצורך שכירות.
- עמלת איתור מסמכים לבקשת לקוח – תתאפשר גביית עמלה בגין איתור מסמך בכללותו, ולא תיגבה תוספת בגין כל עמוד כפי שהיה נהוג. זאת לאור כך שמרבית המסמכים המשוחזרים נשלחים ללקוחות באמצעים טכנולוגיים ועל כן אין משמעות למספר העמודים ולא נדרש לגבות תשלום נוסף בגין תוספת עמודים.
- גמישות בהצטרפות או ביטול שירות המסלולים – התיקון נועד לאפשר לבנקים לקבוע מנגנונים גמישים יותר לעניין מועד הכניסה לתוקף של בקשת לקוח להצטרפות או לביטול שירות המסלולים, ובתנאי שיעמדו בתנאים שנקבעו בהוראה.

תחולה: התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי.

תחילה: 3 חודשים מיום פרסום הנוסח הסופי.

[קישור לטיטוטה](#)

2. חדשנות והגברת תחרות בסקטור הפיננסי

טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא גילוי עלות שירותים בניירות ערך

ביום 10.4.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 414 בנושא גילוי עלות שירותים בניירות ערך.

במסגרת התיקון לסעיף 5א לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, נדרש תאגיד בנקאי לשלוח ללקוח הודעה אודות סכום העמלות שנגבו בחשבונו בעקבות פעילות בניירות ערך, בתדירות חודשית במקום תדירות חצי שנתית עובר לתיקון. התיקון בחוק הצריך תיקון מקביל בהוראת הפיקוח על הבנקים, ומתוקף האמור פורסמה טיוטת החוזר לתיקון ההוראה אשר מסדירה את אופן מסירת המידע ללקוח בהתאם לתיקון החוק.

תחולה: תאגידים בנקאיים.

תחילה: מיום פרסום החוזר הסופי.

[קישור לטיוטת החוזר](#)

טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים

הבנקאיים

ביום 10.4.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 425 בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים.

על פי דברי ההסבר לטיוטה, בהתאם לתקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק ובניהול תיקי השקעות (דוחות), התשע"ב-2012, מנהל התיקים מדווח ללקוח, אחת לרבעון, אודות שיעור התשואה בתיק ההשקעות אותו הוא מנהל עבור הלקוח, וזאת בהתאם לכללים המחייבים כמסדר בתקנות. על מנת למנוע אי בהירות ללקוח, שכן ייתכנו הבדלים בין הוראות חישוב התשואה של רשות ניירות ערך מחד ושל הפיקוח על הבנקים מאידך, ולנוכח העובדה שמנהל התיקים מנהל את ההשקעות בהתאם להוראת הלקוח, הוחלט ששיעור התשואה בפיקודן ניירות ערך יוצג אך ורק על ידי מנהל התיקים.

תחולה: התאגידים הבנקאיים.

תחילה: מיום פרסום החוזר הסופי.

[קישור לטיוטה](#)

2.5 תזכיר חוק לעידוד פעילות בשוק ההון

ביום 1.1.2024 פרסם משרד המשפטים להערות הציבור תזכיר חוק לעידוד פעילות בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשפ"ד – 2023. מטרת החוק לקדם חבילה של צעדים מיידים במטרה לעודד את הפעילות בשוק ההון, לגוון את אפיקי ההשקעה והמימון ולשכלל את שוק ההון לאור השפעתה המשמעותית וארוכת הטווח של פעולות הלחימה הממושכות על הכלכלה הישראלית. תזכיר החוק המוצע עוסק בארבעה נושאים מרכזיים שמטרתם לעודד את הפעילות בשוק ההון, וכמפורט להלן:

- מתן אפשרות לתאגידים המציעים ניירות ערך מסחריים לצורך גיוס אשראי, להאריך את תקופת הפירעון של ניירות הערך המסחריים לתקופות נוספות שלא יעלו על שנה כל אחת (כיום תקופת הפירעון המרבית מוגבלת לשנה אחת מיום ההצעה), ובסך הכל עד לתקופה מרבית של חמש שנים. הארכה כאמור נועדה להבטיח את גמישות המכשיר, לצמצם את לוחות הזמנים הנדרשים להנפקתו מידי שנה וכן להפחית את עלויות הגיוס הנדרשות להנפקת המכשיר ומחזורו מידי שנה.
- רישום למסחר של חברה בעלת יותר מסוג מניות אחד בכדי לאפשר לחברות דואליות להירשם למסחר בישראל ובכך לאפשר לציבור המשקיעים הישראלי גישה להשקעה בחברות אלו.
- הקמת קרנות השקעות פרטיות בנאמנות בהן יהיה מנהל הקרן רשאי לקנות ולהחזיק בה למטרות השקעה משותפת גם בניירות ערך לא רשומים למסחר (חוב פרטי שהוא ניירות ערך, הון פרטי) ובנכסים שאינם ניירות ערך (חוב פרטי שאינו ניירות ערך, נדל"ן, תשתיות, סחורות ועוד), וזאת במטרה לגוון את אפשרויות המימון העומדות בפני חברות, בעיקר קטנות ובינוניות וכן לגוון את מוצרי ההשקעה.
- החרגת הוראות חוק הייעוץ על פעילות ייעוץ כללי שניתנת על ידי מי שעיסוקו אינו במתן שירות ללקוח בתחום הפיננסי, כגון שיח כללי ברשתות החברתיות, ככל ואין לנותן הייעוץ הכללי עניין אישי או העדפה בקשר עם הפעולה, הנכס הפיננסי או נייר הערך לגביו ניתן הייעוץ וכן הוא אינו מקבל כל תמורה בקשר עם הייעוץ הכללי.

[קישור לתזכיר החוק](#)

2. חדשנות והגברת תחרות בסקטור הפיננסי

2.6 רשות ניירות ערך מסירה את הדרישה לדרוג כפול בעסקאות איגוח

2.6

ביום 6.3.2024 פרסמה רשות ניירות ערך עדכון למדיניותה בתחום האיגוח, במסגרתו ביטלה את הדרישה לדרוג כפול לעסקאות איגוח על מנת שעסקת איגוח תחשב לעסקה פשוטה, שקופה וסטנדרטית (סיווג המקל על אישורה). המדובר בעדכון למסמך המדיניות שפרסמה רשות ניירות ערך בחודש יוני 2020, ובו נקבע כי על מנת שעסקת איגוח תחשב לעסקה פשוטה, נדרשים דירוגים משתי חברות דירוג שונות לעסקת האיגוח. עם זאת, בחינה מחודשת שביצעה הרשות לאחרונה העלתה כי דרישה זו הפכה לחסם אפקטיבי עבור שוק האיגוח המקומי, בהינתן שבישראל פועלות רק שתי חברות דירוג. לפיכך הוחלט על עדכון המדיניות וביטול הדרישה לקבלת דירוג כפול לעסקאות האיגוח, באופן אשר צפוי להסיר חסם עיקרי בביצוע עסקאות האיגוח ולפתוח בפני חברות ומשקי בית בישראל מקורות מימון חדשים ויעילים. על פי הפרסום, עדכון המדיניות נעשה במקביל לקידום הצעת חוק להסדרת פעילות האיגוח, שתזכיר חוק בעניינה פורסם לאחרונה על ידי משרדי הממשלה הרלוונטיים במטרה להשלים את ההסדרה החוקית של התחום בישראל.

[קישור להודעת רשות ניירות ערך](#)

2.7 טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פעילות תאגיד בנקאי במערכת סגורה

2.7

ביום 28.2.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פעילות תאגיד בנקאי במערכת סגורה. על פי דברי ההסבר לטיטת החוזר, לאור התפתחות הממשק לייזום תשלומים ויישום תקן הבנקאות הפתוחה בישראל במרץ 2022, ניתן להקל עוד על הלקוח בנושאים של הפקדת פיקדונות או רכישת יחידות השתתפות, בתאגיד בנקאי בו לא מנוהלת פעילותו הבנקאית השוטפת של הלקוח.

לפיכך, מהות העדכון היא לקבוע הקלות נוספות על לקוחות הגופים הבנקאים בעת פתיחת החשבון, בעיקר ביחס לחובות הזיהוי והאימות המפורטות בצו איסור הלבנת הון ומימון טרור (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א-2001, ומטרתו על פי דברי ההסבר, לעודד את התחרות במערכת הבנקאית בכלל, ובמגזר הלקוחות הפרטיים בפרט, ולשפר את תהליך ההפקדה של פיקדונות בבנקים שאינם מנהלים חשבון עבור הלקוח.

תחולה: התאגידים הבנקאיים.

תחילה: תחילת העדכון לפי חוזר זה ביום פרסומו.

[קישור לטיטת החוזר](#)

2.8 נוהל רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא קדימות גוף מממן על הערת אזהרה במסגרת רכישת דירה בהנחה

2.8

ביום 14.3.2024 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון נוהל קדימות גוף מממן על הערת אזהרה לטובת משרד הבינוי במסגרת מימון לרכישת דירה בתוכניות "דירה בהנחה".

על פי דברי ההסבר לנוהל, כחלק מקידום פיילוט שיאפשר את הכנסת גופי האשראי החוץ בנקאיים לשוק ההלוואות לדיור, ועל מנת להגדיל את מספר נותני האשראי, נבחנת האפשרות להתיר לחברות אשראי חוץ בנקאיות בעלות רישיון למתן אשראי מורחב או בעלי רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי מורחב, לבצע מימוש של דירה אשר ניתנה כבטוחה חרף הערת האזהרה הנרשמת על פי דין לטובת משרד הבינוי למשך תקופת איסור המכירה (בין 5 ל-7 שנים), ובדומה לאישור הרוחבי שניתן לבנקים בעניין זה על ידי החשב הכללי במשרד האוצר. באופן זה גופים חוץ בנקאיים יוכלו ליהנות מקדימות במימוש הבטוחה גם במשך תקופת איסור המכירה (בשל הערת האזהרה), ובכך להגן על עצמם מהיעדר פירעון של האשראי.

גופים חוץ בנקאיים המעוניינים לפעול בתחום הדיור רשאים לפנות לרשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם להוראות הנוהל לצורך בדיקת עמידתם בתנאי הסף שנקבעו לצורת קבלת האישור לפעילות זו.

[קישור לנוהל](#)

2. חדשנות והגברת תחרות בסקטור הפיננסי

2.9 קול קורא בנושא גיוון אפיקי המימון לתאגידים קטנים ובינוניים

ביום 25.2.2024 פרסמה רשות ניירות ערך קול קורא לבחינת הרחבה וגיוון של אפיקי המימון לתאגידים קטנים ובינוניים (SMEs) במסגרת חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, במטרה להגביר את הנגישות של שוק ההון לגיוס מימון על ידי תאגידים קטנים ובינוניים, תוך הסרת חסמים העומדים בפניהם ולצד הבטחת עניינו של ציבור המשקיעים.

כיום בישראל, בידי תאגידים קטנים ובינוניים קיימות מספר אפשרויות לגיוס הון וחוב מהציבור, בין אם באמצעות החרגים לחובת פרסום תשקיף על פי חוק ניירות ערך (הצעה למספר משקיעים מוגבל ומשקיעים מתוחכמים), ובין אם באמצעות אפיקי מימון חלופיים כגון גיוס כספים מהמערכת הבנקאית ומנותני אשראי חוץ-בנקאיים, אשר האסדרה שלהם קבועה בדינים אחרים.

על פי דברי רשות ניירות ערך, על אף שנעשו בעשור הקודם מספר תיקוני חקיקה המקנים הקלות לתאגידים אלו, כדוגמת אסדרה לפעילות מימון המונים, הקלות לתאגידים העונים להגדרת "תאגיד קטן" שבחרו לגייס הון וחוב מהציבור בדרך של פרסום תשקיף בהקלות מסוימות – כמו בישראל, גם בדיני ניירות ערך במדינות העולם המפותח קיימים מתווים מגוונים לגיוס מימון מהציבור על ידי מודלי ביניים ייעודיים שנועדו להגביר את יכולתם של תאגידים קטנים ובינוניים לגייס כספים מהציבור באמצעות הנפקת ניירות ערך לציבור ללא רישומם למסחר (לדוגמה בארה"ב המוכר כמודל A + Regulation).

לאור האמור, בכוננת רשות ניירות ערך לבצע בחינה מחודשת בדבר קיומו של צורך לקידום יוזמות נוספות שיגבירו את הנגישות של שוק ההון ומתווי הגיוס מכוח חוק ניירות ערך לתאגידים קטנים ובינוניים, ולשם כך מבקשת את עמדת הגורמים בשוק בסוגיות הבאות:

- האם תאגידים קטנים ובינוניים נתקלים בקשיי מימון משמעותיים שאינם זוכים למענה מספק באמצעות אפיקי המימון העומדים בפניהם מכוח חוק ניירות ערך או אפיקי המימון החלופיים העומדים לרשותם? ככל שכן, מהם מאפייניהם של התאגידים הקטנים והבינוניים שנתקלים בקשיים כאמור? האם קיים צורך בהרחבה וגיוון אפיקי המימון העומדים לרשות תאגידים קטנים ובינוניים במסגרת חוק ניירות ערך והתקנות שהותקנו מכוחו?
- מהם החסמים העיקריים העומדים בפני תאגידים קטנים ובינוניים לצורך שימוש באפיקי המימון המוסדרים כיום מכוח חוק ניירות ערך?
- הצעות שיסייעו לגשר על צרכי המימון של תאגידים קטנים ובינוניים באמצעות גיוס הון מהציבור ואשר יספקו מענה הולם להגנת עניינו של ציבור המשקיעים.

ניתן להגיש התייחסות עד ליום 2.5.2024.

[קישור לידיעה](#)

2. חדשנות והגברת תחרות בסקטור הפיננסי

2.10 תוכנית אסדרת שירותים פיננסיים מוסדרים לשנת 2024

2.10

ביום 29.2.2024 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון את תוכנית האסדרה השנתית לשנת 2024 בחלוקה לחטיבות השונות ברשות. בתכנית מנויות משימות האסדרה של הרשות לשנת 2024 לפי תחומי האחריות של החטיבות המקצועיות, כאשר התכנית כוללת, לגבי כל אסדרה צפויה, תיאור תמציתי של האסדרה ומטרותיה, החיקוק שמכוחו נקבעת האסדרה, וכן פרטי קשר של הגורם ברשות שאחראי על הטיפול באסדרה. ולהלן מספר דוגמאות בתמצית:

סוג הרישיון	כותרת האסדרה	מטרת/עיקר האסדרה
מפעיל מערכת חברתית לתיווך באשראי	תקנות לקביעת שיעור או סכום של עמלות לצורך כיסוי הוצאות של מפעיל מערכת חברתית לתיווך באשראי	קביעה בתקנות של העמלה ו/או החזר ההוצאות שניתן יהיה לגבות במסגרת פעילות של מערכת חברתית לתיווך באשראי.
נותני שירותים פיננסיים מוסדרים	הוראות לעניין ניהול תקין	קביעת מסגרת ההוראות לעניין ניהול תקין וממשל תאגידי על בעלי הרישיון המפוקחים (החלה דיפרנציאלית לפי היקף פעילות וסיכונים נלווים).
	תיקון הוראות ניהול סיכונים הלבנת הון שחלים על פעילות נותני שירותים פיננסיים	(1) החלה של הוראת Travel Rule לעניין מטבעות ווירטואליים; (2) איסור על בעל רישיון לתת שירות למי שנחזה להיות נתן שירותים פיננסיים בלא שמחזיק ברישיון מתאים.
נותני שירות בנקסי פיננסי המבצעים שמירה של נכסים פיננסיים	הוראות לעניין שמירה של נכס פיננסי ודרישת הון עצמי נוסף לשמירה של נכס פיננסי	קביעת הוראות שיבטיחו מסגרת אחראית ובטוחה לשמירת וניהול נכסים פיננסיים על ידי בעל הרישיון.
נותני שירותים פיננסיים המבצעים פעילות של יזום תשלומים	הוראות לעניין יזום תשלומים	קביעת הוראות לביצוע פעילות של יזום תשלומים על ידי נותני שירותים פיננסיים.
מפעילי מערכות לתיווך באשראי ובעלי רישיון למתן אשראי	הוראות לעניין דיווח על העמדת אשראי באמצעות מערכות לתיווך באשראי	קביעת מסגרת להעברת דיווחים המתייחסת להעמדת אשראי על ידי מערכות לתיווך באשראי ותיקון הוראת הדיווח המתייחסת לנותני אשראי.
בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי	התקנה של צו איסור הלבנת הון על פעילות אגודות פיקדון ואשראי ואסדרה של הוראות נלוות בחוזר לניהול סיכונים הלבנת הון לפעילות האגודות	חקיקת צו איסור הלבנת הון ולקבוע הוראות נלוות בחוזר לניהול סיכונים הלבנת הון, שיחולו על פעילות של אגודות פיקדון ואשראי.
כלל בעלי הרישיון המפוקחים על ידי המפקח על שירותים פיננסיים	תיקון מס' 14 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים	תיקון אשר נועד לאפשר למפקח על נותני שירותים פיננסיים מוסדרים להעניק רישיונות לגופים אשר התאגדו מחוץ לישראל ועיסוקם מוסדר מכוח דין זר.
בעלי רישיון למתן אשראי, בעלי רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי וגופים מוסדיים	תקנות שירות מידע פיננסי בנושא סייגים לחובת מתן הגישה למידע פיננסי	התאמה של עלויות הרגולציה על גופים אשר יכולים לשאת בהן, באופן שיסייע להגדלת מספר הגורמים הפועלים והמתחרים במערכת הפיננסית.

2. חדשנות והגברת תחרות בסקטור הפיננסי

מטרת/עיקר ההסדרה	כותרת האסדרה	סוג הרישיון
יישום ההוראות ייעשה באמצעות הטמעת טכנולוגיית לפי סטנדרט קבוצת ברלין API, והוא כולל מלבד הוראות טכנולוגיות, גם הוראות הנוגעות לאבטחת המידע שמירת פרטיות, חובות בקרה, קביעת סטנדרט שירותים ודיווח למפקח על שירותים פיננסיים בדבר שימושיות במערכת המידע ואירועים חריגים שקרו בה.	הוראות למקורות מידע פיננסי שהם נתוני שירותים פיננסיים בעלי רישיון למתן אשראי או בעלי רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי	נותן שירותים פיננסיים, אשר חלה בעניינו חובת מתן גישה למידע פיננסי לפי חוק שירות מידע פיננסי
שמירה על המסלול הפרטני שנקבע בחוק, באמצעות שר האוצר רשאי לפטור באופן ספציפי מטעמי היקף פעילות קטן (כפי שנקבעים בצו), גופים פיננסיים מהחובה להקים מערכות למתן גישה למידע הפיננסי (גם כאלה שלא ייהנו מהפטור הכללי אשר עתיד להיקבע בתקנות שירות מידע פיננסי (סייגים לחובת מתן הגישה למידע פיננסי). כך ניתן יהיה לסייע להגדלת מספר הגורמים הפועלים והמתחרים במערכת הפיננסית.	צו שירות מידע פיננסי לעניין היקף פעילות קטן לעניין מקור מידע שהוא גוף מוסדי, בעל רישיון למתן אשראי, בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי או בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי	בעלי רישיון למתן אשראי, בעלי רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי וגופים מוסדיים
קביעת פרקטיקות נאותות למתן אשראי מותאם לצרכיו ויכולותיו של לקוח פרטי ומתן כלים בידי הלקוח שסייעו להבנת תנאי ההלוואה ומחירה, וכן לקבל סעד במקרה הצורך.	הוראת צירוף לקוח להסכם הלוואה	בעלי רישיון למתן אשראי, בעלי רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי ובעלי רישיון אגודת פיקדון ואשראי
לקבוע הוראות שיבטיחו הוגנות בעסקת ההלוואה לצרכן החל ממועד מתן הלוואה ועד למועד פירעונה המלא, בהתייחס לאירועים שעלולים להתרחש במשך חיי ההלוואה דוגמת מחזור הלוואה או קשיים בפירעונה.	הוראות למתן אשראי צרכני למגורים	
להסדיר ולקבוע הוראות בנוגע לחיסול עסקים ובקשות לחיסול עסקים.	מתווה לחיסול עסקים	בעל רישיון למתן שירותים פיננסיים או מי שהגיש בקשה לרישיון למתן שירותים פיננסיים ופועל בהתאם להוראת המעבר הקבועות בחוק
בתקנות יפורטו העמלות שמוסדות גמ"ח יוכלו לגבות מלקוחותיהם וזאת לצורך תפעולן וכן את החזר ההוצאות בגין פיגור בהלוואה.	תקנות עמלות	
קביעת הוראות למסירת דיווחים למפקח לצרכי פיקוח, בקרה ומימוש תכליות החוק.	חוזר דיווחים	בעל רישיון למוסד גמ"ח (שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית)
מתן הוראות גילוי שנותן שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית מחויב לגלות ללקוחותיו.	הוראות בדבר גילוי נאות	

[קישור לתוכנית האסדרה באתר רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון](#)

ניהול סיכונים וממשל תאגידי

3

3.1 טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון – סיכון תפעולי (יישום הוראות באזל 4) וקובץ שאלות ותשובות נלווה

3.1

ביום 17.3.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 206 בנושא מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי, במסגרתה אומצה הוראת ועדת באזל מחודש דצמבר 2017 בנושא חישוב דרישות הון בגין סיכון תפעולי (פרקים OPE10 ו-OPE25 בקודיפיקציה של מסגרת באזל). בהתאם לכך, החוזר כולל מספר עדכונים להוראת ניהול בנקאי מס' 206 בנושא חישוב דרישות הון בגין סיכון תפעולי, ובפרט: עדכונים להגדרות ההוראה, עדכון אופן חישוב נכסי סיכון משוקללים בגין סיכון תפעולי והבהרות לעניין חובת איסוף נתוני הפסד פנימי על ידי תאגיד בנקאי בסל 1, ותדירות חישוב נכסי סיכון משוקללים בגין סיכון תפעולי.

בנוסף, ביום 17.3.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת קובץ שאלות ותשובות נלווה בקשר להוראה זו, המהווה ריכוז של עמדות מסוימות לגבי יישום ההוראה ועוסקת, בין היתר, בהגדרת רכיבי האינדיקטור העסקי, קריטריונים כלליים לזיהוי לאיסוף ולטיפול בנתוני הפסד, החרגת הפסדים מרכיב ההפסד, החרגה של פעילויות שנמכרו מהאינדיקטור העסקי והכללת הפסדים וכריטי אינדיקטור עסקי הקשורים למיזוגים ורכישות.

תחולה: תאגידים בנקאיים וסולקים.

תחילה: תחילת התיקונים להוראה לפי טיוטת החוזר ביום 1.1.2026, ובכפוף לחריגים הבאים:

לעניין דרישת חישוב נכסי סיכון משוקללים בגין סיכון תפעולי – הגישה הסטנדרטית: על אף האמור בסעיף 2.10 להוראה, עד ליום 31.12.2028 מכפיל ההפסד הפנימי (ILM) יקבע על אחד (1). המפקח על הבנקים יפרסם לכל המאוחר בשנת 2028 את תוואי הכללת מכפיל ההפסד הפנימי;

לעניין דרישת איסוף נתוני הפסד (בהתאם לסעיפים 2.23-2.14 ו-2.34 להוראה):

- על התאגיד הבנקאי לאסוף נתוני הפסד לגבי השנים 2024 ו-2025 בקירוב, ככל שמתאפשר לאופן הנדרש בהוראה.
- לעניין החרגת הפסדים מרכיב ההפסד (בהתאם לסעיפים 2.30-2.32 בהוראה), על התאגיד הבנקאי להניח כי אין החרגות לצורך איסוף נתוני הפסד (ייתכנו בעתיד החרגות לצורך חישוב נכסי הסיכון בגין סיכון תפעולי).
- לעניין הפסדים הקשורים למיזוגים ולרכישות (בהתאם לסעיף 2.34 בהוראה), אין צורך לכלול עסקים וישויות שמזגו לפני 1.1.2026. הסעיף יחול ממועד זה ואילך.

[קישור לטיטת החוזר](#)

[קישור לטיטת קובץ שאלות ותשובות](#)

3. ניהול סיכונים וממשל תאגידי

3.2

חוזרי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לנותני שירותים פיננסיים מוסדרים

תיקון לחוזר רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא ניהול סיכונים

ביום 21.2.2024 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון תיקון לחוזר בנושא ניהול סיכונים. במסגרת התיקון הורחבה תחולת החוזר גם לבעלי רישיון מורחב למתן אשראי ויזמי תשלומים במסגרת החיבור לבנקאות הפתוחה. על פי דברי ההסבר לחוזר, התיקון נועד לאפשר את היווסדותו של שוק אשראי חוץ בנקאי אשר יוכל להוות גורם מתחרה יעיל לשוק הבנקאי במתן אשראי עסקי וקמעונאי, בהיבט של מחיר האשראי שמועמד ואיכותו, שנגזר בין השאר גם מעלות גיוס מקורות האשראי של נותן האשראי, ובהתאם לאירועים שהתרחשו לאחרונה בקרב בעלי רישיון למתן אשראי אשר העלו ממצאים בלתי מספקים בנוגע למערך ניהול סיכונים.

להלן עיקרי החוזר

מסגרת לניהול סיכונים – על נותן שירותים פיננסיים לקבוע מדיניות, תהליכי עבודה ושגרות דיווח הנדרשים לשם זיהוי, מדידה, ניטור ודיווח של הסיכונים אליהם הוא חשוף או עשוי להיות חשוף, ולכל הפחות בקשר לגורמי סיכון מהותיים כגון סיכונים תפעוליים (לרבות מעילות והונאות), סיכוני התקשרויות במיקור חוץ, סיכוני המשכיות עסקית, סיכוני שוק, סיכוני אשראי וצד נגדי וסיכוני נזילות.

הוראות ממשל תאגידי – החוזר קובע הוראות ממשל תאגידי ליישום מדיניות ניהול הסיכונים של נותן השירותים הפיננסיים, ובכלל זה הוראות לעניין פעילות הדירקטוריון של נותן השירותים הפיננסיים ומינוי מנהל סיכונים אשר יעמוד בראש היחידה לניהול סיכונים של נותן השירותים הפיננסיים.

חובות דיווח – נקבעה חובת דיווח שנתית ע"י מנהל הסיכונים לדירקטוריון נותן השירותים הפיננסיים ומנהלה הכללי. הדוח יפרט אודות הסיכונים המהותיים להם חשוף נותן השירותים הפיננסיים, וכן יתייחס לאופן הטיפול הסיכונים שמכופו והתאמת מדיניות ניהול הסיכונים לסיכונים הקיימים בפועל.

תחולה:

- בעלי רישיון מורחב למתן אשראי;
- בעלי רישיון למתן שירות בנכס פיננסי אשר נותן שירות שבו נשמר ומנוהל נכס פיננסי בחשבון ייעודי ו/או השומר באופן מקוון הן את המידע והן את הנכסים הפיננסיים של לקוחותיו;
- בעלי רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי;
- בעל אישור לפעול כנותן שירות מידע פיננסי ו/או יוזם תשלומים;

תחילה:

- לעניין בעל רישיון מורחב למתן אשראי – ביום 1.7.2024;
- לעניין בעל אישור לפעול כיוזם תשלומים – ביום 1.3.2024.

[קישור לחוזר](#)

תיקון לחוזר רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא ניהול סיכוני סייבר

ביום 21.2.2024 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון תיקון לחוזר בנושא ניהול סיכוני סייבר. במסגרת התיקון הורחבה תחולת החוזר גם על יוזם תשלומים המספק שירות יוזם תשלום במסגרת ההתחברות לבנקאות הפתוחה שבה ניתן אישור לנותן שירותים פיננסיים לפעול כיוזם תשלומים ולאור סיכוני סייבר שיוזם תשלומים חשוף אליהם בפעילות זאת.

תחולה: בעל אישור לפעול כיוזם תשלומים בהתאם לחוזר המאוחד לעניין שירותים פיננסיים מוסדרים.

תחילה: 1.3.2024.

[קישור לחוזר](#)

3. ניהול סיכונים וממשל תאגידי

חוזר רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בנושא השקעת כספים על ידי מפעיל מערכת

לתיווך באשראי

ביום 12.2.2024 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון חוזר סופי (טיטוטות חוזרים פורסמו בימים 30.3.2023 ו-24.7.2018) בנושא השקעת כספים על ידי מפעיל מערכת לתיווך באשראי. החוזר עוסק בהסדרת פעילות של מערכת לתיווך אשראי (P2P) במסגרת מתן אשראי ממקור כספי של החברה עצמה, או ממקור כספי מצד הקשור לחברה ולא מטעם מלווים – "כספי נוסטרו". על מנת להפחית את ניגוד העניינים שמתעורר במהלך תיווך אשראי מכספי נוסטרו, ועל מנת שלא לפגוע בהעמדת הלוואות באמצעות משקיעים פרטיים, קובע החוזר שורה של הוראות למניעת ניגודי עניינים בהשקעת כספי נוסטרו באמצעות המערכת לתיווך באשראי, בצד הוראות ממשל תאגידי המחייבות את מתן אישור דירקטוריון החברה לעניין המדיניות שנקבעה על ידי מפעיל המערכת לתיווך באשראי לעניין זה.

להלן עיקרי החוזר

עיקרי ההוראות למניעת ניגודי עניינים בהשקעת כספי נוסטרו באמצעות המערכת לתיווך באשראי:

- הקצאת הכספים לא תאפשר כל צורה של העדפה של אינטרס המערכת או צד קשור לה על פני האינטרס של המלווים החיצוניים במערכת לתיווך באשראי;
- מפעיל המערכת ייתן עדיפות בהקצאת כספים למתן הלוואות של מלווה חיצוני;
- מפעיל המערכת ישלים מימון של כל הלוואה שלא מומנה באופן מלא על ידי שאר המלווים, במערכת באמצעות כספי נוסטרו, וזאת מבלי להתחשב במאפייני הלוואה ותנאיה כגון, משך זמן הלוואה, דירוג, רמת סיכון ושיעור הריבית בהלוואה;
- הקצאת הכספים על ידי מפעיל מערכת, תבוצע באופן אוטומטי וממוכן ללא מגע יד אדם;
- כל שינוי בתנאי הלוואה ובסטטוס שלה כגון, שינוי מועד פירעון הלוואה, מכירת הלוואה, רכישה או מכירה של תיק הלוואות, פריסת חוב, אשר יש לו השפעה כלשהי על המלווים שכספם הוקצה להלוואה האמורה, יחול באופן זהה לגבי כל המלווים כאמור, לרבות על מפעיל המערכת ועל צד קשור אליו;
- הוקצו כספי נוסטרו למתן הלוואות באמצעות המערכת ללווים מסוג מסוים, וביקש מלווה חיצוני להקצות את הכספים שהעביר למערכת ללווים מאותו הסוג, יהיה מחויב מפעיל המערכת למכור למלווה החיצוני את הזכויות המוקנות לו או לצד קשור מכוח הלוואות שניתנו באמצעות כספי הנוסטרו;
- ההקצאה המרבית של כספי נוסטרו למימון הלוואות תהיה עד 30% מסך צבר האשראי של מפעיל המערכת;
- מפעיל מערכת לא יקצה כספי נוסטרו למימון הלוואה בודדת ראשונית בשיעור העולה על 50% מסך הלוואה.

הוראות ממשל תאגידי – על דירקטוריון מפעיל המערכת לתיווך באשראי להתוות ולאשר מדיניות לעניין הקצאת כספי הנוסטרו, אשר כוללת קווים מנחים להקצאת כספי הנוסטרו באמצעות המערכת לתיווך באשראי, ובכלל זה, אמצעים לזיהוי והקצאת כספים על ידי צד קשור ומניעת ניגוד עניינים, קריטריונים לעניין היקף ההקצאה המרבי של כספי הנוסטרו ביחס לכלל תיק האשראי וביחס להלוואה בודדת, ומדיניות אישורים פנימית להעמדת כספי הנוסטרו – כל אלה בצד מנגנוני פיקוח ובקרה נאותים.

חובות דיווח – נקבעה חובת דיווח שנתית ע"י מנהל הסיכונים לדירקטוריון נותן השירותים הפיננסיים ומנהלה הכללי. על הדוח לכלול פירוט אודות הסיכונים המהותיים להם חשוף נותן השירותים הפיננסיים, וכן להתייחס לאופן הטיפול הסיכונים שמופו והתאמת מדיניות ניהול הסיכונים לסיכונים הקיימים בפועל.

תחולה: בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי.

תחילה: 30 יום ממועד פרסום החוזר.

[קישור לחוזר](#)

3. ניהול סיכונים וממשל תאגידי

3.3 חוזר לדחיית תאריך כניסתה לתוקף של הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פעילות תאגיד כרוקר דילר

3.3

ביום 3.3.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 461 בנושא פעילות תאגיד בנקאי כרוקר דילר אשר פורסם לראשונה ביום 19.7.2023 ומועד יישומו על ידי התאגידים בנקאים נקבע ליום 19.1.2025. על פי דברי ההסבר לחוזר, ההחלטה להארכת מועד יישום ההוראה ניתנה כמענה לבקשת המערכת הבנקאית וזאת כדי לאפשר היארכות נאותה לכניסתה לתוקף של ההוראה, על רקע מחסור בכוח אדם ומשאבים, הנובעים ממצב המלחמה המתמשך והשלכותיה.

לפיכך מועד כניסתה לתוקף של ההוראה נדחה בכ-8 חודשים, קרי ליום 1.8.2025.

תחולה: התאגידים הבנקאיים והסולקים.

תחילה: מייד.

[קישור לחוזר](#)

3.4 חוזר לביטול הוראת ניהול בנקאי תקין וקובץ שאלות ותשובות בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה)

3.4

ביום 4.2.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לביטול הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, אשר פורסמה בזמנו כהוראת שעה וריכזה תיקונים שונים להוראות ניהול בנקאי תקין שנועדו לסייע לתאגידים הבנקאיים וללקוחותיהם להתמודד עם משבר הקורונה. על פי דברי ההסבר לחוזר, היות וחלק מההתאמות פקעו או בוטלו זה מכבר, וחלקם האחר עוגנו במסגרת הוראות הפיקוח, וכי נותר בהוראה רק תיקון אחד שכבר אינו רלוונטי – הוחלט על ביטול ההוראה.

בצד ביטול ההוראה, פורסמה טיוטה לביטול קובץ השאלות והתשובות מיום 22.7.2020 הנלווה להוראה.

תחולה: התאגידים הבנקאיים והסולקים.

תחילה: ביום פרסום החוזר.

[קישור לחוזר](#)

[קישור לטיטוט ביטול קובץ שאלות ותשובות](#)

תשלומים ובנקאות פתוחה

4

4.1 טיוטת צווים ותקנות להסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום

4.1

טיוטת צו הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים (תיקון חלק ב' לתוספת השביעית)

ביום 4.1.2024 פורסמה טיוטת צו הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים (תיקון חלק ב' לתוספת השביעית), התשפ"ד-2024. מטרת הצו היא לסייע בגידור ותיחום גבולות הגזרה בין פעילות הדורשת קבלת רישיון מרשות ניירות ערך (שירותי תשלום), לעומת שירותים אחרים הדורשים רישיון מהמפקח על נותני שירותים פיננסיים. בהתאם למצב כיום, חברות הנותנות או יבקשו לתת, שירותי תשלום לצד שירותי המרת כספים כשירות העומד בפני עצמו, יידרשו לפעול תחת שני רישיונות: האחד, רישיון לשירותי תשלום מכוח חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום בשל שירותי התשלום שהן מספקות ללקוחות; והשני, רישיון למתן שירות בנכס פיננסי עבור שירותי ההמרה בנכסים פיננסיים שהן מספקות ללקוחות, מכוח חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ז-2016.

כדי למנוע את הכבדת הנטל הרגולטורי על גופים אלה ובשים לב כי גופים בעלי רישיון למתן שירותי תשלום מחויבים לעמוד בדרישות רגולטוריות משמעותיות מתוקף חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023, מוצע לקבוע בצו כי חברות תשלומים בעלות רישיון מרשות ניירות ערך יהיו רשאיות לתת שירותי המרת כספים כשירות נפרד (שלא אגב פעולת תשלום) בהיקף שלא יעלה על 10% מהיקף פעילותם, ובלא צורך בקבלת רישיון נוסף מהמפקח על נותני שירותים פיננסיים מוסדרים.

[קישור לטיוטת הצו](#)

טיוטת תקנות הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים (פטור מחובת רישוי)

ביום 4.1.2024 פורסמה טיוטת תקנות הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים (פטור מחובת רישוי), התשפ"ד-2024. על פי דברי ההסבר לטיוטת התקנות, דרישות הרישוי והפיקוח השוטף על פעילותן של חברות התשלומים ויזמי התשלומים, נועדו להתמודד עם הסיכונים השונים הכרוכים במתן שירותים אלה, אך עם זאת ישנן פעילויות אשר נוכח מאפייניהן או היקפן - הסיכונים הכרוכים בהן מצומצמים.

בשל כך, חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום הסמיך את שר האוצר לקבוע בתקנות שירותים שונים אשר נכון לפטרם מתחולת חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום, בין בשל אופיים ובין בשל היקפם המצומצם, סכומם המוגבל, מספר לקוחות קטן או מספר עסקאות קטן. מטרת הפטור היא לאפשר כניסתם של גופים חדשים לתחום תוך הגברת התחרות, לצד הימנעות מהטלת נטל גבוה מדי של חובת רישוי וחובות שוטפות בעבור פעילות תשלום מוגבלת בהיקפה או באופייה שהסיכונים הנובעים ממנה הם מצומצמים. פטור דומה קיים גם בדירקטיבת האיחוד האירופי ה-PSD2.

לאור האמור, מוצע לקבוע בתקנות פטור לגורמים שפעילותם במתן שירותי תשלום בהיקף מצומצם ובסכום מוגבל, שירותי תשלום במערכת סגורה (שירותי תשלום לחברות בקבוצה תאגידית אחת על ידי נותן שירותי תשלום המהווה חלק מהקבוצה) ושירותי תשלום הניתנים במסגרת פעילות של מועדוני לקוחות. להלן סיכום תנאי הפטור המוצעים במסגרת התקנות (ראו טבלה בעמוד הבא):

[קישור לטיוטת התקנות](#)

4. תשלומים וננקאות פתוחה

תיאור סוג הפעילות ועיקרי התנאים למתן הפטור		קטגוריית הפטור
בפעילות ניהול חשבון תשלום	בפעילות הנפקת אמצעי תשלום וסליקת פעולות תשלום	שירותי תשלום בהיקף מצומצם ובסכום מוגבל
<p>תנאי מקדמי: שירות התשלום אינו כולל העברת כספים מחוץ לישראל</p> <ul style="list-style-type: none"> • יתרת כספי הלקוחות היומי המנוהלים עבור הלקוחות אינו עולה על 5 מ' ₪; • הסכום המרבי שניתן לצבור בחשבון התשלום הוא 1,500 ₪. ואם חשבון התשלום מיועד לשימוש משלם מסוים – 3,000 ₪. 		
<p>בפעילות שירות תשלום המאפשר למשלם לרכוש מוצרים/שירותים מבעל השליטה בנותן שירותי התשלום או ממי שבשליטת נותן שירותי התשלום</p> <ul style="list-style-type: none"> • הסכום המרבי שניתן לצבור בחשבון התשלום הוא 1,500 ₪. • אם חשבון התשלום מיועד לשימוש של משלם מסוים – 3,000 ₪. 		שירותי תשלום במערכת סגורה
<p>בפעילות של מי שעיסוקו במכירת מוצר או שירות</p> <ul style="list-style-type: none"> • שירות התשלום ניתן אגב קיום הפעילות; • שירות התשלום ניתן ללקוחות החברים בתכנית הטבות בניהול מקיים הפעילות. 		שירותי תשלום במסגרת תכנית הטבות

4.2 הצעת הוראה בנושא הון עצמי, ביטוח או בטוחה אחרת לחברות תשלומים, בעלי רישיון ייזום בסיסי ושירות מידע פיננסי

ביום 27.12.2023 פרסמה רשות ניירות ערך הצעת הוראה לחברות תשלומים, בעלי רישיון לייזום בסיסי ובעלי רישיון שירות מידע פיננסי בנושא הון עצמי, ביטוח או בטוחה אחרת.

על פי דברי ההסבר להצעה, דרישות ההון העצמי הקבועות בהוראה נועדו להבטיח את יציבותם ואת התנהלותם התקינה של חברות תשלומים ובעלי רישיון או אישור לייזום בסיסי, לצורך קיום החובות המוטלות עליהם מכוח החוק והתחייבויותיהם כלפי לקוחותיהם, גם במצבי קיצון, וכן לשמש כרית ביטחון ממנה ניתן יהיה להיפרע במקרה של התממשות הסיכונים הנלווים לפעילותם.

בפרט נועדו דרישות אלו לצמצם את ההסתברות כי בעלי הרישיון יהיו חדלי פירעון, על כל המשתמע מכך, ולהביא לכך, שבמידת הצורך יתאפשר לבעלי רישיון כאמור לסגור את עסקיהם באופן מסודר ותקין.

באופן דומה אך בהתאמה לבעלי רישיון שירות מידע פיננסי אשר פעילותם כרוכה בסיכונים מופחתים שאינם קשורים להעברת כספים אלא להחזקה במידע פיננסי רגיש, מיועדות דרישות אלה כדי להבטיח את התנהלותם התקינה ולשמש כרית ביטחון ממנה ניתן יהיה להיפרע במקרה של חשיפת המידע הפיננסי, הפרת חובותיהם כלפי לקוחותיהם ובכל מקרה אחר של התממשות הסיכונים הנלווים לפעילותם.

מודל ההון העצמי המוצע בהוראה זו, בדומה למודלים יציבותיים מקובלים, מורכב משני רכיבים עיקריים:

1. דרישות הון ראשוני (Initial capital) למבקש רישיון, ודרישות הון שוטף (On-going) לבעלי רישיון, שמטרתן למדוד סיכונים ולתרגם אותם למונחים כספיים;
2. דרישת הון עצמי (Own Funds) שנדרש בעל הרישיון להחזיק כנגד סכום דרישות ההון בסעיף 1 בהיבט היישומי, כאשר ההון העצמי מורכב מהון עצמי חשבונאי בהתאמות ובניכוי של רכיבים חשבונאיים העשויים במימוש מהיר לאבד את ערכם או שערכם הוא תיאורטי בטווח הקצר.

לפירוט המלא ראו טבלה בעמוד הבא <<

4. תשלומים וננקאות פתוחה

הון עצמי ראשוני בעת הגשת בקשת הרישיון או האישור למתן שירותי תשלום (להלן: "הון ראשוני")					
מתן אשראי אגב פעולת תשלום (ללא רישיון למתן אשראי)	ניהול חשבון תשלום	הנפקה של אמצעי תשלום/ סליקה של פעולות תשלום (למעט העברת תשלומים)	ייזום בסיסי/ מתקדם	שירות להעברת תשלומים בלבד	רישיון/ פעילות
הון ראשוני + הון נוסף ע"פ צבר אשראי	1,400,000 ₪	500,000 ₪	200,000 ₪	80,000 ₪	הון עצמי

דרישות הון עצמי – כללי שוטף (Capital Requirements)

מתן אשראי אגב פעולת תשלום	ייזום מתקדם/בסיסי	ניהול חשבון תשלום	הנפקה, סליקה והעברת תשלומים ללא ניהול חשבון תשלום (הסכומים המפורטים הינם מצטברים)	רישיון/ פעילות
הון ראשוני <u>או</u> הון עצמי כמפורט להלן - הגבוה מבין השניים.				
הון ראשוני + הון עצמי נוסף בהתאם לצבר האשראי (נספח 1 להוראה)	הון ראשוני בלבד	ההון העצמי הנדרש בגין שירותי הנפקה סליקה והעברת תשלומים ללא ניהול חשבון, ובנוסף; 2% מהיקף הפעילות לעניין שירות ניהול חשבון תשלום של חברת תשלומים.	<ul style="list-style-type: none"> 4% מהיקף פעילות שירותי הנפקה, סליקה והעברת תשלומים ועד 20 מ' ₪. 2.5% מהיקף פעילות שירותי הנפקה, סליקה והעברת תשלומים בטווח שבין 20-40 מ' ₪. 1% מהיקף פעילות שירותי הנפקה, סליקה והעברת תשלומים בטווח שבין 40-400 מ' ₪. 0.5% מהיקף פעילות שירותי הנפקה, סליקה והעברת תשלומים בטווח שבין 400 מ' למיליארד ₪. 0.25% מהיקף הפעילות לעניין שירותי הנפקה, סליקה והעברת תשלומים – מעל מיליארד ₪. 	הון עצמי
			במכפלת מקדם היקף הפעילות	
			<ul style="list-style-type: none"> עבור חברת תשלומים העוסקת בהעברת תשלומים בלבד המקדם הינו 0.5; עבור חברת תשלומים שאינה עוסקת רק בהעברת תשלומים המקדם הינו 1. 	

דרישות הון נוסף

חברת תשלומים + יזום בסיסי

ההון העצמי הון עצמי נוסף אשר ייקבע, במידת הצורך, אחת לשנה על ידי דירקטוריון החברה כהון הולם כדי לתמוך בסיכונים הגלומים בפעילות ובשים לב למנגנונים הקיימים לניהול הסיכונים, המנגנונים להבטחת הניהול התקין ומהימנות מסדי הנתונים. רשות ניירות ערך רשאית להורות על החזקת הון עצמי בשיעור גבוה בכ-20% מהשיעור שנקבע על ידי החברה, ככל ומצאה כי ההון שנקבע אינו תואם את מאפייני הסיכון.

ביטוח ופיקדון

רישיון	שירותי מידע פיננסי + שירותי יזום בסיסי או שירותי יזום מתקדם
ביטוח	הונפק על ידי מבטח אישור דירקטוריון כיסוי לתביעות שהוגשו בתוך שנה מתום תקופת הפוליסה.
פיקדון	ייקבע ע"פ נספח 6 להוראה אישור דירקטוריון אג"ח ממשלתיות או אג"ח נסחרות בדירוג גבוה – בנאמנות.

תחילה ותחולה

תחילה: ממועד הפרסום ברשומות ולחברות שהחזיקו ביום התחילה רישיון שירותי מידע פיננסי - שישה חודשים;
תחולה: חברות תשלומים, שירותי יזום בסיסי ושירותי מידע פיננסי, לפי העניין.

[קישור להצעת ההוראה](#)

4. תשלומים ונקאות פתוחה

4.3

הצעת כללי בקשת רישיון שירותי תשלום ושירות ייזום תשלום בסיסי

ביום 26.2.2024 פרסמה רשות ניירות ערך הצעת כללי בקשת רישיון שירותי תשלום או שירות ייזום תשלום בסיסי, וזאת לקראת כניסתו לתוקף של חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023 אשר יחייב גופים העוסקים בשירותי תשלום או ייזום תשלום, בקבלת רישיון מתאים מאת רשות ניירות ערך.

בכללי בקשת הרישיון נקבעו הפרטים והמסמכים שמבקש רישיון שירותי תשלום או ייזום תשלום, נדרש להגיש לרשות ניירות ערך, כתנאי לקבלת הרישיון.

הכללים המוצעים חלים הן על מבקשי רישיון שירותי תשלום הכוללים ניהול חשבון תשלום, הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של פעולת תשלום או שירות ייזום מתקדם, והן על מבקשי רישיון ייזום בסיסי. עם זאת, בנושאים מסוימים, נקבעו דרישות מדורגות בהתאם לסוג הרישיון המבוקש או סוג שירות התשלום, זאת בשל המאפיינים השונים של סוגי השירותים השונים בגינם מתבקש הרישיון ובהתאם לסיכונים האפשריים הגלומים בהם (לדוגמא, במסגרת שירות של ניהול חשבון תשלום, הנפקה של אמצעי תשלום או סליקה של פעולות תשלום, נותן השירות מחזיק כספי לקוחות או לוקח חלק בהעברתם של כספים מחשבון תשלום אחד לאחר, בעוד שבמסגרת שירות ייזום בסיסי או מתקדם, לנותן השירות אין נגיעה ישירה בכספי הלקוחות).

במסגרת כללי בקשת הרישיון על מבקש הרישיון למסור מידע ומסמכים, הכוללים בין השאר, פרטים כלליים ופרטים הנוגעים להימנעות בעלי שליטה ונושאי משרה, פירוט אודות סוג הרישיון המבוקש והפעילות המתוכננת ופירוט אודות עמידה בדרישות הון עצמי ואמצעים כספיים אחרים ובהתאם לסוג הפעילות כאמור.

כמו כן, על מבקש הרישיון להגיש שורה של מסמכי מדיניות ונהלים מקיפים אודות פעילותו, החל מתוכנית עסקית מפורטת המעידה על יכולתו לספק את השירותים שבמושא הבקשה והאמצעים הטכנולוגיים שבכוונתו להפעיל לשם כך. על המסמכים לכלול תיאור מפורט של הסדרי הממשל התאגידי ומנגנוני הבקרה הפנימית של מבקש הרישיון, לרבות בנושאים של אבטחת מידע, הגנת הסייבר, אופן השמירה על כספי לקוחות והמשכיות עסקית, וכלה בדבר עמידתו בדרישות ביטוח אחריות מקצועית ופיקדון כנדרש בהוראות רשות ניירות ערך.

בנוסף, על מבקש הרישיון לתמוך את בקשתו בחוות דעת לעניין עמידתו בדרישות הרגולטוריות של רשות ניירות ערך, בקשר לאמצעים הטכנולוגיים שהוא מפעיל במסגרת מתן השירותים.

[קישור להצעת כללי הרישיון](#)

4.4

הצעת הוראה לחברות תשלומים בעניין בקשת אישור למתן שירות ייזום בסיסי או למתן שירות מידע פיננסי

ביום 2.4.2024 פרסמה רשות ניירות ערך הצעת הוראה לחברות תשלומים בעניין בקשת אישור למתן שירות ייזום בסיסי או למתן שירות מידע פיננסי. חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021, הסמיך את רשות ניירות ערך להעניק רישיון או אישור למתן שירות מידע פיננסי לתאגיד העומד בדרישות הקבועות בחוק שירותי מידע, ולפקח על בעל רישיון או אישור כאמור.

לפיכך, מטרת ההוראה המוצעת לקבוע את הפרטים והמסמכים שחברת תשלומים המבקשת אישור ייזום בסיסי או אישור שירותי מידע נדרשת להגיש לרשות ניירות ערך, כדי לקבל אישור לפעול כנותנת שירות מידע פיננסי או לפעול למתן ייזום תשלום בסיסי.

התנאים הנדרשים לצורך מתן אישור ייזום בסיסי או אישור שירותי מידע פיננסי, מפורטים בהצעה על דרך הפניה לתנאים הרלוונטיים בכללי רישיון שירותי תשלום וייזום בסיסי ובכללי שירותי מידע פיננסי, בהתאמה ולפי העניין. בפרט, במסגרת הבקשה יש להגיש שורה של מסמכים בנושאים שונים כגון:

- עבור שירותי ייזום בסיסי - פירוט אודות אמצעים טכנולוגיים, תוכנית עסקית, עמידה בדרישות הון עצמי, ביטוח ופיקדון ומסמכים בנושא מיפוי וניהול סיכונים; וכן;
- עבור שירותי מידע פיננסי - פירוט סוג שירות המידע הפיננסי המבוקש, פירוט אודות אמצעים טכנולוגיים, תוכנית עסקית, עמידה בדרישות ביטוח או פיקדון, מסמכים בנושא מיפוי וניהול סיכונים ומסמכים נוספים בקשר למאגרי המידע ודרישות פרטיות.

[קישור להצעת ההוראה](#)

4. תשלומים וبنקאות פתוחה

4.5

הצעת הוראה לחברות תשלומים לעניין שמירה והגנה על כספי לקוחות

ביום 27.12.2023 פרסמה רשות ניירות ערך הצעת הוראה לחברות תשלומים לעניין שמירה והגנה על כספי לקוחות וזאת לקראת כניסתו הצפויה לתוקף של חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023 (ביום 6.6.2024). מטרת ההוראות לקבוע הסדרים משלימים לאופן השמירה וההגנה על כספי הלקוחות אשר יועברו לחברות תשלומים, לשם מתן שירותי תשלום (ניהול חשבון תשלום, הנפקה של אמצעי תשלום או סליקה של פעולת תשלום), זאת הן על ידי חברות תשלומים ישראליות והן על ידי חברות תשלומים זרות.

להלן עיקרי הדרישות בהוראה

החזקת נכסים בחשבון ייעודי - חובת החזקת כספי לקוחות בחשבון ייעודי המוחזק בגוף מנהל באופן נפרד מחשבונות שבהם מוחזקים כספי החברה ונכסיה (גוף מנהל הכולל תאגיד בנקאי, בנק הדואר, בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי או גוף פיננסי שניתן לו רישיון באחת מהמדינות המפורטות בהוראה).

ממשל תאגידי - חובת אישור מדיניות ניהול כספי לקוחות על ידי דירקטוריון החברה ומיני נושא משרה בכיר שיהיה אחראי על ציות החברה לחובות שחלות עליה על פי ההוראה.

חובות ניהול ורישום ספרי חשבונות - חובת ניהול רישום ספרי חשבונות לרישום מדויק ועדכני של כספי הלקוחות תוך הבחנה בין יתרות של לקוחות שונים, ובאופן שיאפשר לחברה להבחין בזכאותו של כל אחד מלקוחותיה לכספים השייכים לו ולהפרידם מכספי חברת התשלומים. מטרת הוראה זו היא להבטיח את כספי הלקוח באירוע של הליכי חדלות פירעון או פירוק.

בדיקת תיאום רשומות - ביצוע התאמה יומית (Reconciliation) בין הזכאות של כל לקוח בנפרד לבין סך כספי הלקוחות הרשומים אצל חברת התשלומים, ובין סך כספי הלקוחות הרשומים אצלה לבין הרישומים במשמורנים.

דוח ביקורת מבקר חיצוני - נקבעה חובת קבלת דוח ביקורת שנתי מרואה חשבון מבקר חיצוני בנושא ציות חברת התשלומים לדרישות החוק וההוראות הנוגעות לשמירת כספי לקוחות. דוח הביקורת יכלול, בין היתר, בדיקה של תהליך התאמת הספרים לגבי שלושה ימי עסקים לכל הפחות במהלך אותה השנה, שיבחר המבקר לפי שיקול דעתו וללא הודעה מוקדמת לחברת התשלומים.

מדיניות השקעת כספי לקוחות - השקעת כספי לקוחות כביטחונות בחשבון הייעודי תתאפשר בנכסים המפורטים בהוראה בלבד (כגון פיקדונות לזמן קצוב, יחידות של קרן כספית, ני"ע סחירים המונפקים בידי הממשלה או בידי בנק ישראל, ני"ע נסחרים המונפקים בידי מדינה או בנק מרכזי של מדינה בסייגים מסוימים הכל כהגדרתם בהוראות החקיקה הרלוונטיות). חברת תשלומים רשאית לבקש את אישור רשות ניירות ערך להשקיע את כספי הלקוחות בנכסים שאינם נכללים ברשימה זו ובלבד שמדובר בנכסים ברמת סיכון נמוכה וברמת נזילות גבוהה ומהסוגים המנויים בהוראה.

מדיניות לניהול כספי לקוחות - קביעת מדיניות ניהול כספי לקוחות המתייחסת להיבטים של שיעורי החשיפה המרביים לסוג נכסים או למשמורן, התמודדות עם סיכונים שער חליפין, התמודדות עם סיכונים נזילות, הרשאות הגישה לחשבון הלקוחות, ונהלים להבטחת עמידת החברה בחובות השמירה על כספי הלקוחות.

הוראות לעניין תשלום ריבית מחשבון תשלום - קביעת מדיניות תשלום ריבית בגין יתרות לקוחות המוחזקות בחשבון התשלום. המדיניות תאשר על ידי הדירקטוריון ותכלול, בין היתר, התייחסות לדרך קביעת תנאי הריבית, מנגנון חישוב צבירת הריבית והצמדה, ובקורות ונהלים להבטחת גילוי נאות ונאותות מנגנון גביית הריבית.

בדיקת נאותות והערכת סיכונים בקשר למשמורן - ביצוע בדיקות נאותות והערכת סיכונים בקשר למשמורן בטרם ההתקשרות ועל בסיס שוטף, במסגרתן יש לשקול את הצורך בפיזור הסיכונים, ההון ודירוג האשראי של המשמורן, סכום הכספים המוחזקים ביחס להונו וכל מידע זמין בנוגע לסיכונים הנובעים מפעילותו העסקית.

תחולה: חברות תשלומים.

תחילה: 6.6.2024.

[קישור להצעת ההוראה](#)

4. תשלומים וبنקאות פתוחה

4.6

טיוטת הוראות למקורות מידע פיננסי שהם נותני שירותים פיננסיים בעלי רישיון למתן אשראי או בעלי רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי

ביום 12.3.2024 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון טיוטת חוזר בנושא הוראות למקורות מידע פיננסי שהם נותני שירותים פיננסיים בעלי רישיון למתן אשראי או בעלי רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי. טיוטת החוזר פורסמה במסגרת התהליך המתגבש ליצירת התשתית הרגולטורית לגופים המפוקחים ליישום חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021, במסגרתו נדרשים מקורות המידע לאפשר לנותני שירותי מידע פיננסי גישה למידע פיננסי אודות "סל אשראי", שעליו לכלול, בין השאר, פירוט לעניין יתרת האשראי, הריבית והעמלות שהוסכמו לעניין האשראי, מועדי פירעונם וקיום שעבודים שניתנו כנגד האשראי הניטל על ידי לקוחות נותני שירותים פיננסיים מוסדרים.

מטרת טיוטת החוזר לקבוע הוראות למקורות המידע, בהן מפורטות הפעולות הנדרשות והחובות לצורך היישום של הוראות חוק שירות מידע פיננסי. בפרט, הטייטה קובעת הוראות לעניין היבטים של ממשל תאגידי, גישה למידע פיננסי אודות האשראי, ארכיטקטורה, אבטחת מידע והגנת סייבר, הרשאת גישה של לקוח, כללים לעניין רמת שירות לנותני שירות מידע פיננסי ומדיניות דיווחים.

יישום ההוראות יעשה תוך שילוב של טכנולוגיות חדשות ובפרט באמצעות הטמעת טכנולוגיית API (Application Programming Interface), והסתמכות על סטנדרט קבוצת ברלין כפי שפרסם בנק ישראל, אשר נועד לייצר סביבה טכנולוגית הומוגנית ככל הניתן כדי להקל על כלל השחקנים בשוק המידע הפיננסי ולאפשר יצירת סביבת חדשנות (אקוסיסטם) אשר תעודד פיתוח שירותים ומוצרים חדשים המבוססים על גישה מהירה וקלה למידע עדכני ואמין.

תחילה: 14.11.2024 למעט סעיף 3(ח)1) להוראה המחייב קיום סביבת ניסוי עבור בדיקות שיבוצעו טרם עלייה לאוויר או עדכון במערכות המידע, כאשר תחילת הוראה זו ביום 14.10.2024.

תחולה: כל נותני השירותים הפיננסיים בעלי רישיון למתן אשראי או בעלי רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שהם מקורות מידע בהתאם לחוק שירות מידע פיננסי, אשר יש ברשותם מידע אודות סל האשראי של לקוח (כמפורט לעיל), ואשר חלה בעניינם חובת מתן גישה למידע פיננסי לפי חוק שירות מידע פיננסי.

[קישור לטיטת ההוראה](#)

4.7

חוזר לתיקון הוראות לנותני שירות מידע פיננסי ונותני שירות ייזום תשלומים (הוספת אישור לייזום תשלומים)

ביום 21.2.2024 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון חוזר לתיקון ההוראות לנותני שירות מידע פיננסי ונותני שירות ייזום תשלומים. במסגרת התיקון נקבעו הוראות נוספות אשר יחולו על בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי, בעל רישיון למתן אשראי ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי אשר יפעלו כיוזמי תשלומים. התיקון להוראות נעשה על יסוד העקרונות שבהוראות ניהול בנקאי מס' 368 בנושא יישום תקן של בנקאות פתוחה, במסגרתן נקבע, בין היתר, כי מנהל חשבון תשלום המפוקח על ידי בנק ישראל נדרש לאפשר ליוזם תשלומים שהוא גוף מפוקח על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, אשר פנה עם סרטיפיקט מתאים ובהתאם לסטנדרט, גישה לחשבון תשלום של לקוח על מנת לספק שירות ייזום תשלומים ללקוח.

על פי דברי ההסבר לחוזר, ההוראה תאפשר לנותן שירותים פיננסיים לקבל גישה לחשבון לקוח אצל מנהל חשבון התשלום, לצורך כתיבת הוראות התשלום. גישה כאמור תבצע באמצעות תעודה חתומה דיגיטלית אשר תונפק על ידי המפקח על שירותים פיננסיים ובכפוף לאישורו לפעילות ייזום תשלומים, זאת במטרה להבטיח ששירותי ייזום התשלומים יינתנו באופן בטוח, שלם והוגן, בהתאם לבקשת הלקוח ובאישורו.

תחילה: מיידי.

תחולה: ההוראות הנוגעות לתיקון (ייזום תשלומים - פרק ב') יחולו על בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי, בעל רישיון למתן אשראי ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי.

[קישור לחוזר](#)

4. תשלומים וبنקאות פתוחה

4.8

הצעת הוראה לבעלי רישיון או אישור שירותי תשלום או ייזום בסיסי בעניין אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע

ביום 26.2.2024 פרסמה רשות ניירות ערך להערות הציבור, הצעת הוראה לבעלי רישיון או אישור שירותי תשלום או ייזום בסיסי בעניין אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע, וזאת כחלק מחבילת ההוראות והכללים המתגבשים לקראת כניסתו הצפויה לתוקף ביום 6.6.2024 של חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023. ההוראה המוצעת קובעת מודל בעל שלושה מעגלי בקרה שמטרתם לוודא את יישום מטרותיה ואת צמצום סיכוני טכנולוגיית המידע אצל בעל הרישיון, כלהלן: (1) מעגל הבקרה הראשון כולל את בעלי התפקידים בחברה העוסקים בתחום טכנולוגיית המידע אשר אמונים על המערכות, התהליכים ופעילויות אבטחת המידע (למשל יחידות טכנולוגיית המידע והתפעול); (2) מעגל הבקרה השני כולל את הממונה על אבטחת מידע והגנת סייבר; (3) מעגל הבקרה השלישי כולל את המבקר. לצד המעגלים לעיל חלה אחריות כוללת בנושא סיכוני טכנולוגיית מידע על דירקטוריון בעל הרישיון אשר נדרש לאשר ולפקח אחר יישומן של דרישות הוראה זו בבעל הרישיון.

להלן עיקרי הדרישות בהוראה

ממשל תאגידי – עמידה בכללי ממשל תאגידי המפורטים בהוראה, תוך חלוקה ברורה של האחריות אצל בעל הרישיון, לרבות אחריות הדירקטוריון בנושא סיכוני טכנולוגיית מידע, והכנת אסטרטגיית טכנולוגיית מידע, אשר הולמת את האסטרטגיה העסקית הכוללת של בעל הרישיון.

ניהול סיכוני טכנולוגיות מידע – הוראות לניהול והפחתה של סיכוני טכנולוגיית המידע, בין היתר, באמצעות מינוי ממונה אבטחת מידע, עצמאי ואובייקטיבי, וכן באמצעות מיפוי שוטף של התהליכים העסקיים, הערכת הסיכונים התפעוליים הקשורים לסיכוני טכנולוגיית מידע ופעולות לצמצום אפקטיבי של הסיכונים שזוהו.

ביקורת חיצונית – חובת התקשרות עם מבקר שיערוך ביקורת שנתית עצמאית לגבי פעילותו, במסגרתה יספק הערכה אובייקטיבית לגבי מידת הציאות של כלל הגורמים בבעל הרישיון להנחיות ההוראה.

הגנת הפרטיות – עמידה בהוראות חוק הגנת הפרטיות והתקנות מכוחו, ווידוא כי כל תקשורת המכילה מידע רגיש מול כל גורם תעשה בפרוטוקול סטנדרטי ובתעבורה מוצפנת על פי הטכנולוגיות העדכניות הקיימות בשוק. וכן דרישות בעניין תהליך ניטור והגבלת גישה למידע רגיש, ואיסוף מידע סטטיסטי.

אבטחת מידע – חובת עמידה בדרישות המפורטות בהוראה בקשר עם אבטחת מידע כשהמידע מוחזק במערכות טכנולוגיית המידע, ובפרט: דרישות ליישום אמצעי אבטחת מידע אפקטיביים; הכנה ויישום של מדיניות אבטחת מידע; הטמעה ובדיקת אמצעי אבטחת המידע; והכנת תכנית הדרכות לעובדים וצדדים שלישיים.

ניהול פעולות טכנולוגיות מידע – עמידה בעקרונות כלליים לגבי ניהול פעולות טכנולוגיית מידע הכוללים: יישום נהלי תיעוד וניטור בעניין פעולות טכנולוגיית מידע חיוניות; תחזוקה ועדכון של רשימת נכסי טכנולוגיית מידע; ניטור וניהול מחזור החיים של נכסי טכנולוגיית מידע; ויישום של נהלים בעניין גיבוי ושחזור מידע ומערכות טכנולוגיית מידע וכן בעניין ניהול תקלות ואירועי טכנולוגיית מידע.

ניהול שינויים רכש ופיתוח של טכנולוגיות מידע - דרישות בקשר עם ניהול שינויים בתחום טכנולוגיית מידע, ובין היתר: עקרונות לרכישה ופיתוח של מערכות מידע; ביצוע הערכה ובדיקה, אישור ויישום מבוקר לגבי כל שינוי שנעשה במערכות טכנולוגיית מידע; פיתוח מבוקר של יישומים משלב הבדיקות לשלב הייצור.

המשכיות עסקית - דרישות לניהול המשכיות עסקית ולגיבוש של תכנית תגובה והתאוששות, כולל בחינת ועדכון בהתבסס על תוצאות הבחינה, ולרבות בדיקת קיומם של אמצעי תקשורת יעילים בעת משבר.

אימוץ תקנים בינלאומיים – מוצע כי בעל רישיון ייקח בחשבון וישקול לאמץ תקנים בינלאומיים קיימים ושיטות עבודה מומלצים ומובילים בתחום טכנולוגיית מידע ואבטחת מידע למגזר הפיננסי.

תחולה: חברות תשלומים ובעלי רישיון או אישור לייזום בסיסי.

תחילה: 6.6.2024.

[קישור להצעת ההוראה](#)

הגנת הפרטיות ואבטחת מידע

5

5.1 נציבות האיחוד האירופי אישרה את ההכרה במדינת ישראל כמדינה בעלת מעמד תאימות (Adequacy) בתחום הגנת הפרטיות

5.1

ביום 15.1.2024 הודיעה הרשות להגנת הפרטיות כי נציבות האיחוד האירופי פרסמה את החלטתה המקצועית, ואישרה את המשך תוקפו של מעמד התאימות של מדינת ישראל אשר ניתן לראשונה בשנת 2011, לצד מדינות נוספות. בעקבות חקיקתן בשנת 2018 של תקנות רגולציית הגנת הפרטיות של האיחוד האירופי ה-GDPR, החלה נציבות האיחוד האירופי בבחינה מחודשת של ההכרה שניתנה למדינת ישראל ולכל המדינות מחוץ לאיחוד האירופי שזכו בעבר להכרה זו. משמעות מעמד התאימות לישראל היא שעסקים וחברות במשק הישראלי יכולים להעביר מידע אישי ממדינות אירופה לישראל, ללא צורך במחויבויות רגולטוריות נוספות מצד הגורם האירופי שמעביר את המידע או מצד הגורם שמקבל את המידע בישראל.

[קישור לפרסום](#)

5.2 מסמך מדיניות בנושא איסוף ושימוש במידע ביומטרי במקום העבודה

5.2

ביום 28.2.2024 פרסמה הרשות להגנת הפרטיות מסמך מדיניות בנושא איסוף ושימוש במידע ביומטרי במקום העבודה.

המסמך, הכולל סקירה של הרקע המשפטי הרלוונטי, כולל הנחיות לארגונים פרטיים וציבוריים ששוקלים להשתמש או משתמשים בטכנולוגיות לזיהוי ביומטרי של עובדים ועובדות, זאת בשים לב לשימוש במידע ביומטרי למעקב אחר נוכחות, אשר הופך נפוץ במקומות עבודה אשר מעורר חששות שונים בנוגע לפרטיות העובד/ת. המסמך מבקש ליצור איזון בין התרונות של טכנולוגיה ביומטרית להגנה על פרטיות הפרט מצריך שיקול דעת ועמידה בסטנדרטים אתיים ומשפטיים, זאת בין היתר, באמצעות עקרונות שעל מעסיקה/ה לשקול בעת שימוש במערכות ביומטריות לבקרה ולפיקוח נוכחות בעבודה, ועיקרם להלן:

- **מידתיות** - הבחירה בשימוש במערכות ביומטריות לבקרת נוכחות עובדים צריכה להיות מוצדקת ולהתחשב, בין היתר, בקיומן של חלופות אפשריות אחרות.
- **יידוע עובדים** - בדבר איסוף המידע הביומטרי והשימוש בו.
- **הסכמת העובד** - בהיעדר הסמכה חוקית, איסוף ושימוש במידע ביומטרי חייב להיעשות אך ורק בהסכמת העובד.
- **עיקרון צמידות המטרה** - על מעסיקים להימנע מלאסוף מידע ביומטרי של עובדים שאינו נדרש.
- **צמצום ומחיקת מידע** - על מעסיקים לבחון את נחיצות שמירתו של מידע ביומטרי המוחזק על-ידם ומחיקתו בסיום נחיצות שמירתו.

תחולה: עוסקים מורשים, חברות ותאגידים.

תחילה: 28.02.2024.

[קישור למסמך המדיניות](#)

5. הגנת הפרטיות וטכנולוגיה**גילוי דעת בנושא איסוף מספרי תעודות זהות וצילום תעודות זהות****5.3**

ביום 17.3.2024 פרסם משרד המשפטים גילוי דעת בנושא איסוף מספרי תעודות זהות וצילומן. בגילוי הדעת מובאת סקירת עמדת הרשות להגנת הפרטיות ביחס ללגיטימיות ולחוקיות של דרישות אלו, כגון בתי עסק הדורשים מלקוחותיהם למסור את מספר הזהות שלהם, או לסרוק או לצלם תעודת הזהות כתנאי למתן שירות, זאת בהתחשב ברגישות המידע ובהיקפו, אשר נתפס בעיני הציבור כרגיש. בעקבות האמור, בגילוי הדעת ניתנים מספר דגשים לעניין אופן הטיפול ואיסוף של העתקי או מספרי תעודות זהות, שעיקרם להלן:

- יש להתייחס למספר/צילום תעודת זהות כאל מידע מוגן לפי חוק הגנת הפרטיות;
- יש להימנע, ככל האפשר, מלדרוש צילום של תעודת הזהות כולה;
- יש להסתפק בצילום החלק הקדמי של התעודה, ללא הספח והחלק האחורי, וכן לאפשר ללקוח להסתיר או להשחיר פרטים מתעודת הזהות בעת מסירת הצילום, אם אלו אינם נדרשים לבית העסק;
- יש להשחיר את כלל פריטי המידע שאינם נחוצים לשם מתן השירות, ויש לתת על כך את הדעת כבר בעת ההחלטה לאסוף את צילום תעודת הזהות;
- יש לעשות שימוש באמצעי אימות זהות אחרים, לאימות, שפגיעתם בפרטיות פחותה;
- כאשר בכוונת בית העסק לבקש מלקוח למסור צילום תעודת הזהות לצורך קבלת שירות או מוצר, עליו לציין זאת בפני הלקוח טרם השלמת הליך הרכישה. זאת, גם כאשר הדרישה מבוצעת בפועל על ידי חברת השליחויות הפועלת מטעמו של בית העסק. בנוסף, על בית העסק לפרט בפני הלקוח האם חלה עליו חובה חוקית למסור את המידע או שמסירת המידע תלויה ברצונו ובהסכמתו, המטרה שלשמה מבוקש המידע, למי יימסר המידע ומטרות המסירה.
- כאשר מספר תעודת הזהות התבקש מידי הלקוח לצורך זיהויו בעסקה ספציפית, והמספר נמסר על ידי הלקוח למטרה זו, אין לעשות בו שימוש למטרות אחרות.

[קישור לגילוי הדעת](#)

6 איסור הלבנת הון ומימון טרור

6.1 טיוטת צו איסור הלבנת הון לחברת תשלומים ויוזם תשלומים בסיסי

ביום 10.1.2024, פרסמה רשות ניירות ערך את טיוטת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של חברת תשלומים ויוזם בסיסי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשפ"ג-2023. בצו מוסדרים החובות שיחולו על חברת תשלומים ויוזם בסיסי בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור. החובות המפורטות בצו תואמות בעיקרן, בשינויים המחויבים, לחובות החלות על נותני שירות בנקסי פיננסי ונותני שירותי אשראי. עיקרי הצו כוללים חובת קיום הליך הכרה של מקבל שירות, רישום פרטי זיהוי ואימות פרטים שנתקבלו. במקרים שהוגדרו נדרש בעל הרישיון לבצע זיהוי פנים אל פנים של מקבל השירות וכן לערוך בקרה שוטפת אחר פעולות מקבל השירות בהיבט של סיכוני הלבנת הון. במקרים מוגדרים, בעל רישיון מחויב לדווח בנוגע לפעילות המבוצעת דרכו וכן לנהל ולשמור רישומים בנוגע לכל פעולה כספית שבוצעה באמצעותו.

[קישור לטיוטת הצו](#)

6.2 טיוטת צו איסור הלבנת הון לנותני שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית

ביום 20.3.2024, פרסמה טיוטת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשפ"ד-2024. במסגרת טיוטת הצו מוצע להסדיר את החובות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור של נותן שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית שהיא מוסד לגמילות חסדים. המדובר באסדרה משלימה בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור לחוק להסדרת מתן שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית על ידי מוסדות לגמילות חסדים, תשע"ט-2019, אשר הסדיר את הפעילות של מי שחייב בקבלת רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית. חקיקה זו היוותה שלב נוסף באסדרה של תחום השירותים הפיננסיים הניתנים בידי מי שאינם בנק או גוף מוסדי, ובכלל זה אסדרת ענף האשראי החוץ-בנקאי, באמצעות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016. טיוטת הצו כוללת הוראות לעניין חובות זיהוי, דיווח, רישום ושמירת מסמכים, לגבי נותני שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית ומטרתה להתמודד מול איומי הלבנת הון ומימון טרור על ידי חיובם של גופים העוסקים במתן שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית לזהות ולאמת את פרטי מבצעי פעולות באמצעותם, וחיובם בדיווח שוטף על העברות כספיים המבוצעות באמצעותם, לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור.

תחילה: כ-24 חודשים מיום פרסום נוסח הצו הסופי.

תחולה: נותני שירותים פיננסיים מוסדרים שהם בעלי רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית.

[קישור לטיוטת הצו](#)

6. איסור הלבנת הון ומימון טרור

6.3 הודעת הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בנושא עדכון רשימת המדינות בסיכון של ארגון ה-FATF

ביום 7.3.2024 פרסמה הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור הודעה לגבי רשימת המדינות שיש לגביהן הסתייגות בנוגע לעמידתן בהמלצות ארגון ה-FATF בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור. בהתאם לכך הודיעה הרשות על עדכון רשימת המדינות והטריטוריות בסיכון גבוה לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, המפורטות בצוים הנוגעים לדבר.

[קישור לפרסום](#)

6.4 טיוטת תקנות איסור הלבנת הון בנושא כללים לבקשת מידע והעברתו מהרשות המוסמכת למטה ללוחמה כלכלית בטרור

ביום 18.1.2024, פרסמה טיוטת תקנות איסור הלבנת הון (כללים לבקשת מידע והעברתו מהרשות המוסמכת למטה ללוחמה כלכלית בטרור), התשפ"ד-2024. התקנות מסדירות את ההיבטים הטכניים הנדרשים בחוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 33), התשפ"ד-2023 בנוגע לבקשת המידע ואופן העברתו מהרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור למטה הלאומי ללוחמה כלכלית בטרור במשרד הבטחון ובכלל זה: אופן הגשת בקשת המידע על ידי המטה הלאומי ללוחמה כלכלית בטרור, מיהו הגורם המוסמך לפנות בבקשה, הפרטים שעליו לציין בבקשה, מועדים להחלטת ראש הרשות לאיסור הלבנת הון, דרכי העברת המידע וסודיותו.

[קישור לטיטת התקנות](#)

6.5 חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

ביום 31.12.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור, שעניינו הארכת תוקף ההקלה שנקבעה כהוראת שעה בנספח ב'5 להוראה, לעניין פתיחת חשבון בהסתמך על תעודת עולה עד 90 ימים מיום הנפקתה. על פי טיוטת החוזר, תוקף הוראת השעה המעוגנת בנספח ב'5 להוראה, יוארך עד ליום 30.6.2024.

תחולה: התאגידים הבנקאיים והסולקים.

תחילה: 1.1.2024.

[קישור לחוזר](#)

7 הוראת הדיווח לרשויות הרגולטוריות ומועדי היישום

מועד יישום	שם ההוראה ותוכן השינוי
<p>הוראה 822: מהדיווח ליום 31.01.2024. הדיווחים בגין ינואר עד מרץ 2024 ידווחו על גבי גרסת הטקסונומיה להוראה זו שתפורסם בתחילת חודש פברואר, במועדים הרגילים. תינתן דחיה בדיווח על הסעיפים שהתווספו (בלוח 01) ועל לוח 02 עד ליום 3 באפריל.</p> <p>הוראה 856: מהדיווח ליום 31.12.2023.</p> <p>הוראה 868: מהדיווח ליום 01.01.2024. תינתן דחיה בדיווח החודשי בגין ינואר 2024 עד ליום 10 במרץ.</p>	<p>חוזר לתיקון הוראות הדיווח לפיקוח על הבנקים</p> <p>ביום 06.02.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראות הדיווח לפיקוח מס' 822, 856, 868. ולהלן עיקרי התיקונים:</p> <ul style="list-style-type: none"> על מנת לאפשר קבלת תמונה מקיפה יותר על חח"ד ועו"ש, לרבות התפלגות הריביות לאחוזונים לפי מגזרי פעילות פיקוחיים, עודכנה הוראה 822 "נתונים לחישוב העלות האפקטיבית במגזר מט"י לא צמוד (חודשי)"; לאור עדכון מתכונת הגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהוראות הדיווח לציבור, עודכנה בהתאמה הוראת הדיווח לפיקוח מס' 856 "מגזרי פעילות פיקוחיים", בכדי לאפשר הבנה טובה יותר של התפתחות סיכון האשראי במגזרי הפעילות הפיקוחיים. לאור הוספת סל שירותים "ניירות ערך" בבנקאות הפתוחה, בוצעו התאמות ותיקונים להוראת דיווח מס' 868 "דיווח על פעילות בבנקאות פתוחה". בנוסף הוסר מהדיווח מידע אודות סל "חשבון כרטיס חיוב" אשר אינו בשימוש בישראל. <p>קישור לחוזר</p>
<p>תחילה ותחולה:</p> <p>(1) ההוראות שנקבעו בחוזר לעניין גילוי על סיכון ריבית יחולו על תאגידים בנקאיים ועל סולקים החל מיום 30.6.2024 ואילך. יישום מוקדם מומלץ.</p> <p>(2) ההוראות שנקבעו בחוזר לעניין גילוי על מגזרי פעילות יחולו על הדוחות לציבור של התאגידים הבנקאיים מיום 31.12.2023 ואילך.</p>	<p>חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא שיפור הגילוי על סיכונים ריבית ומגזרי פעילות פיקוחיים</p> <p>ביום 9.1.2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא שיפור הגילוי על סיכונים ריבית ומגזרי פעילות פיקוחיים. ולהלן עיקרי התיקונים:</p> <ul style="list-style-type: none"> גילוי על סיכון ריבית: (1) הובהר הגילוי בדוח הדיסקוריון וההנהלה על התפתחות הכנסות והוצאות ריבית; (2) נוסף גילוי לרגישות ההון העצמי להשפעת שינוי מקביל של 1% בשיעור הריבית, והורחב הגילוי הכמותי על השפעת הנחות התנהגותיות מהותיות על החשיפה לסיכון ריבית של התאגיד הבנקאי; (3) נדרש גילוי רבעוני חלף גילוי שנתי למידע הכמותי המפורט יותר על סיכון ריבית, שנדרש לפי סעיפים 53ב ו-54 בגילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים. גילוי על מגזרי פעילות - לאור הניסיון שנצבר הובהרה מתכונת הגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים כדי לאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים להבין בצורה טובה יותר את התפתחות סיכון האשראי במגזרי הפעילות הפיקוחיים. <p>קישור לחוזר</p>

לפרטים נוספים

איילין טולדנו

שותפה, ראש תחום שירותים פיננסיים

03-6848120

etoledano@kpmg.com

יבגניה קומר

פרינספל, ראש מחלקת רגולציה וניהול סיכונים

03-6848814

ekremer@kpmg.com

מחלקת רגולציה ב-KPMG, סומך חייקין, תחומי התמחות:

- ליווי ויעוץ בנוגע ליישום רגולציה פיננסית;
- תהליכי הרישוי של הפעילות הפיננסית;
- תהליכי הרישוי וכניסה לפעילות בחו"ל;
- יעוץ בתחומי הגנת הפרטיות (Privacy) ורגולציה טכנולוגית;
- יעוץ בתחום רגולציה בהגנת צרכן;
- סיוע בניטור שינויים רגולטוריים, בסקרים של הוראות הרגולטוריות בארץ ובחו"ל;
- יישום הוראות בתחום ניהול הסיכונים – מתודולוגיה, נהלים ותהליכי ניטור;
- יישום דרישות הדיווח לרשויות הרגולטוריות השונות;
- סיוע מקצועי בסוגיות רגולטוריות מורכבות והעברת הדרכות.

לקבלת יעוץ רגולטורי ועדכוני רגולציה פיננסית בישראל [ניתן ללחוץ כאן](#) או לפנות לאנשי הקשר שלכם ב-KPMG סומך חייקין.

kpmg.co.il

המידע המוצג כאן הינו בעל אופי כללי ואינו מיועד לענות על הצרכים הייחודיים של כל יחיד או ישות. אף על פי שאנו משתדלים לספק מידע מדויק וזמין, אין באפשרותנו להבטיח את עדכניות המידע ביום בו הוא מתקבל וכן כי המידע ימשיך להיות מדויק גם בעתיד. אין לפעול לפי המידע המוצג ללא ייעוץ מקצועי מתאים לאחר בדיקה מקיפה ויסודית של המצב הספציפי.

KPMG International והישויות המסונפות אליה אינם מספקים שירותים ללקוחות. לאף פירמה חברה אין סמכות לחייב או לקשור את KPMG International, כל ישות הקשורה אליה או פירמה אחרת החברה ברשת, מול צדדים שלישיים, ול- KPMG International או כל ישות קשורה אליה אין סמכות לחייב או לקשור כל פירמה החברה ברשת מול צדדים שלישיים.

© KPMG 2024 סומך חייקין, שותפות רשומה בישראל ופירמה חברה בארגון הגלובלי של KPMG המורכב מפירמות חברות עצמאיות המסונפות ל- KPMG International Limited, חברה אנגלית פרטית מוגבלת באחריות. כל הזכויות שמורות.

השם והלוגו של KPMG הינם סימנים מסחריים אשר השימוש בהם נעשה תחת רישיון של הפירמות החברות העצמאיות בארגון KPMG העולמי.